

DIRVA

TAIKA IR KARAS

TARP IDEOLOGIJS IR GYVENIMO PRAKTIKOS

Jungtinės Tautos - organizacija, kurios svarbiausias tikslas yra išlaikyti taiką, neseniai milžiniška dauguma (106 prieš 2) pasmerkė JAV už kongreso priimtą rezoliuciją, reikalaujančią pirkti iš Rodezijos chromo rūdą. Mat, prieš 6 metus JT buvo paskelbusios Rodezijos ūkinį boikotą už tai, kad jos baltųjų mažuma (250.000) neduoda jokių teisių 4.000.000 juodųjų daugumai. Nuo to boikoto daugiausiai nukentėjo D. Britanija ir JAV, nes negalėjo iš Rodezijos išvežti pramonei reikalingą chromo rūdą, o kitas tos žaliavos eksportininkas -- Sovietų Sąjunga už savo rūdą reikalavo dvigubai aukštesnės kainos. Maža to, ypač duomenų leidžiančių teigti, kad pati Sovietų Sąjunga perka Rodezijos rūdą ir ją aukštesne kaina parduoda JAV! Nenuostabu, kad akiuozdoje tokios padėties JAV kongresas priėmė nutarimą praktiškai nesiskaityti su JT boikotu, kuris iš viso neturėjo didelės praktiškos reikšmės. Sakome, neturėjo, nes D. Britanija ir Rodezija pagaliau sutarė dėl tarpusavio santykių suregulavimo, o kaip tik Rodezijos pasitraukimas iš britų bendruomenės ir davė akstiną boikoto paskelbimui. Nors šias eilutes rašant sutarties tekstas dar nebuvo paskelbtas, tačiau atrodo, kad Rodezija iš principo pripažino lygias teises visiems jos gyventojams, tačiau praktiškai ji ir toliau liks baltųjų mažumos valdoma.

Ironiška, kad Jungtinės Tautos skyrė tiek daug dėmesio tam atvejui, kada pasaulis iš tikro atsidūrė tiesioginėje karo grėsmėje, bet apie tai ... tylima. Turiu galvoje Artimuosius Rytus ir Indijos-Pakistano konfliktą.

Paskutinį paminėjus verta prisiminti, kad kaip tik Indijos vadas Jawaharlal Nehru stengėsi sukurti nepriklausomų valstybių, nesusiėdusių su bet kuria 'super-valstybe' t. y. JAV ar Sovietų Sąjunga, bloką, kuris išlaikytų lygsvarą ir taiką pasaulyje. Lūkimo ironija tačiau norėjo, kad jo dukterė -- dabartinė Indijos ministrė pirmininkė Indira Gandhi -- pati atsisakytų nuo tėvo siekimo. Ji susidėjo su Sovietų Sąjunga, kad galėtų iš Pakistano išskirti rytinę jo teritorijos dalį.

Indijos vietą "nesusiėdusių" (nonaligned) valstybių tarpe dabar nori užimti Raudonoji Kinija. Jos atstovas Chiao Kuan-Hua pasakė dalį tiesos, skųsdamasis JT visuotinam susirinkime, kad visos JT nusiginkla-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

vimo pastangos praktiškai vedė tik prie abiejų super-valstybių atominio ginklų monopolio išlaikymo. Tikras nusiginklavimas būsiąs tik tada įmanomas, kai abi 'super valstybės' atsisakys nuo atominių ginklų. "Mes ugdome atominius ginklus tik tam -- sakė Chiao -- kad panaikinus super-valstybių monopolį, kas priverstų prie visų atominių ginklų sunaikinimo".

Bet jei kinietis suplakė į krūvą JAV ir Sovietų Sąjungą, sovietų delegatas Jokubas Malik didžiausiais pasaulio nelaimingos padėties kaltininkais pavadino JAV ir Raudonąją Kiniją, kurios esą traukiančios 'duetą'. Pasaulis esąs suskilęs ne į super-valstybes ir likusias, bet į socialistines ir imperialistines valstybes, "taikos ir karo jėgas".

Negalima sakyti, kad

ir Maliko gražbylystėje nebūtų nė krislo tiesos. Faktas yra toks, kad sovietams smarkiai didinant savo atominių ir kitokių ginklų arsenalą, amerikiečiai ir kiniečiai darosi sąjungininkais. Sovietų karinės pajėgos turi planą sunaikinimui Kinijos atominių ginklų pramonės. Ar tas planas bus vykdomas ar ne, priklauso nuo Kremliaus JAV laikyenos apskaičiavimo. Nors Johnsono administracija dar svarstė apsigynimo problemą nuo kiniečių raketų, šiandien jau niekas neabejoja, kad kiniečių atominiai ginklai yra nukreipti į Sovietų Sąjungą, o ne JAV. Jei atominių ginklų balansas ir toliau keisis JAV nenaudai, kiniečių raketos gali būti reikalingos ne tik jiems, bet ir amerikiečiams.

To reikalauja logika, kurios negali pakeisti jo kios ideologinės diskusijos JT ar kuriame kitame forume.

Ginčai dėl Baltijos valstybių Jungtinėse Tautose

Jau buvo minėta, kad JAV Kongreso Atst. Rūmų nario Edward J. Derwinski (Illinois) lapkričio 15 d. kalba J. Tautų 26-jo pilnates susirinkimo Trečiajame komitete (socialiniams, humanitariniams ir kultūros reikalams) sukėlė nepaprastą Sovietų Sąjungos delegatų nepasitenkinimą bei pyktį.

Baltijos valstybių vardas dvi dienas buvo paminėtas nemažiau kaip 20 kartų. Tai buvo reikšminga, turint galvoje, kad Baltijos valstybėms netekus nepriklausomybės, net per 80 kraštų virto J. Tautų nariais ir dabar džiaugiasi savo laisve. Priminimas apie Baltijos valstybes tiems kraštams buvo svarbi pamoka.

Lapkričio 15 ir 16 dienomis buvo svarbios dar ir kitu požiūriu: Atst. Derwinski ne tik griežtai pareikalavo laisvės Baltijos valstybėms, bet ir suteikė atkirčius sovietų delegatams, teigusiems, jog JAV delegatas, esą, suklautojęs istorinę tikrovę. Derwinski ryžtingai ir kantriai atsakė į tuščius Sovietų Sąjungos delegatų V. S. Safrončiuko ir Vyt. Zenkevičiaus teiginius apie Baltijos valstybių tariamą laisvę ir tariamą, sovietiniu laikmečiu, pasiektą pažangą. Sovietų atstovai, susidūrę su griežtais JAV delegato teiginiais, tegalėjo nusišvysti, kad jie, girdi, stebį pačias sunkiausias šaltosjo karo akimirkas...

JAV atst. E. J. Derwinski, pabrėžęs, kad Baltijos valstybės buvo

Kariuomenės šventės proga dedamas vainikas prie žuvusiems dėl Lietuvos laisvės paminklo Chicagoje. M. Nagio nuotrauka

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS CHICAGOJE

Lapkričio 21 d. 11 val. pilnutėlėje žmonių Tėvų Jezuitų koplyčioje, ramovėnų, kūrėjų - savanorių, šaulių, skautų ir kt. organizacijų vėliavoms dalyvaujant, tėvas J. Borevičius, SJ, atnašavo Šv. Mišias ir pasakė progai pritaikintą išpūdingą pamokslą. Pamaldų metu giedojo solistės: Genovaitė Mažeikienė ir Margarita Momkienė. Vargonavo Manigirdas Motiekaitis.

Aikštėje, prie žuvusiems dėl Lietuvos lais-

pareiškimų nesitikėjo. Todėl jų vienintelis atsakas buvo: amerikietis iškreipęs istorijos faktus, jis suklautojęs tikrovę, jis neturįs teisės kalbėti Baltijos kraštų vardu...

Lapkričio 16 diena buvo būdinga sovietų delegato, lietuvių tautybės Vytauto Zenkevičiaus atsikirtimu Derwinskiui. Panašiai Safrončiukui, Zenkevičius, gavęs teisę atsakyti amerikiečiui, taip pat puolė Baltijos politinius išseivius. Esą, JAV suteikusios globą karo nusikaltėliams, jų neįsėdavusios, jis paminėjo ir jau mirusio A. Impulevičiaus pavardę.

(Nukelta į 2 psl.)

vės paminklo, pagerbta visais laikais ir visur žuvusieji laisvės kovotojai. Aukurą, asistuojant D. Bobelienei ir Z. Juškevičienei, uždegė LVS "Ramovė" CV pirmininkas gen. prof. inž. St. Dirmantas. Žodį tarė gen. št. plk. K. Dabulevičius. Vainikus padėjo: Chicagos ramovėnai, DLK Birutės d-ja, ALT, Šauliai ir jaunuo-

menės vardu: Renata Vriakojytė, asistuojant Raimundui Bagdonui ir Andriui Narbutiui. Vainikus dedant, Amerikos legiono Dariaus-Girėno posto kariai žuvusius pagerbė trimis šautuvų ugnies salvėmis. Apeigos prie paminklo, kurioms vadovavo p. Šeštakauskas, baigtos giesme Marija, Marija!

Andriui Juškevičiui vadovaujant didž. Jaunimo Centro rūmų salėje įvyko akademinė ir meninė minėjimo dalis. Čia, kaip ir bažnyčioje, JAV ir Lietuvos himnus, M. Motiekaičiui pianu akompanuojant, puikiai pagiedojo sol. G. Mažeikienė. Invokaciją paskaitė kun. A. Stašys, žodį tarė vysk. Brizgys ir kūrėjo - savanorio ainis, dr. K. Bobelis, ALT pirmininkas. Kalbėję bažnyčioje, aikštėje prie paminklo žuvusiems ir salėje, iš-

kalbingai, pagarbiai ir išpūdingai paminėjo paskutiniausiąją mūsų tautos pasaulyje išgarsėjusį kankinį ir naująją kovotoją už laisvę simbolį -- Simą Kudirką, kurio portretas buvo išstatytas, atitinkamai įvykiui ir gražiai papuoštoje scenoje, kitų, anksčiau už laisvę ir nepriklausomybę žuvusiųjų portretų priešakyje.

Bendrą apeigų išpūdį labai paįvairino -- "Draugystės Lietuvių Kariuomenės" vardu, ALT pirm. dr. K. Bobeliui, cicerio K. Deveikio, iškilmingai (ant tautinėm spalvomis parėdytos akmos pagalvėlės) išteiktas kardas -- kovos dėl laisvės ir nepriklausomybės simbolis. Kardą priėmęs dr. K. Bobelis, išteikėjams padėkos žodyje, pažadėjo pakeltąjį kovoję dėl Lietuvos laisvės kardą, be garbės nuleisti. Kovą prieš žiaurų okupantą bolševiką tęsti iki Lietuva vėl bus laisva. O laisva ji tikrai bus, nes šviesa visada nugalį tamsą. Teisybė yra mūsų pusėje...

Minėjimo dalyvių priimta rezoliucijos: Prašyti JAV prezidentą Nixoną, kad Maskvoje vizito metu, paveiktų Sovietus smurtu iš JAV išigabentą Simą Kudirką, grąžinti Amerikon; Visomis priemonėmis stengtis paveikti Chicagos merą 69-ją gatvę pavadinti Simo Kudirkos vardu. Minėjimo akademinė dalis baigta kun. Trakio sukalbėta malda.

Meninėje dalyje, kurią pravedė Aldona Indreikaitė, Lietuvių operos vyrų choras, muziko Gečo vadovaujamas, išpūdingai padainavo: Ramovėnų ir Geležinio Vilko maršus ir dar kelias Prezidento Smetonos karo mokyklos auklėtinių - kariūnų dainuotas šaunias dainas.

Minėjime, kaip retai kada, gausiai dalyvavo įvairaus amžiaus chieagiečių.

(kp)

J. Mackevičius

Vytautas prie Juodųjų jūrų.

Australijos padangėje

ANTANAS LAUKAITIS

LIETUVIŲ KAPAI AUSTRALIJOJE

Dail. Vytauto K. Jonyno suprojektuotas paminklas Australijos lietuvių kapinėse.

Jeigu kitos Australijos lietuvių kolonijos gali pasigirti savo puikiesniais lietuviškais namais, savomis koplyčiomis ir geresniu tarpusavio veiklos išvystymu, kas yra sunkiau padaryti didžiajame Sydnejuje, tai tikrai, šio miesto lietuviai gali didžiuotis savomis lietuviškomis kapinėmis, ko niekas daugiau kitose kolonijose neturi. Dvidešimties su virš metų laikotarpyje mirtis nuskynė jau gana didelį skaičių mūsų tautiečių ir šiandien Sydnejuje, tose milžiniškose, skaitomose vienuose iš didžiausių savo plotu pasaulyje Roockwood'o kapinėse, pastutinę poilsio vietą turi ir čia gyvenę ir mirę lietuviai. Kai kituose miestuose, bendrose kapinėse, yra įstatymas kapų paminklus statyti kone vienoda, kapų administracijos nustatyto projekto forma, tai Sydnejaus lietuvių kapinėse gražūs, skirtingi, formomis neapriboti paminklai, primena kitiems tautiečiams apie tuos žmones, gyvenusius ir dirbusius šiame tolimajame Australijos mieste ir savo žemiškąją kelionę pabaigusius šiame amžinosios tylos lietuviškų kapinių kampelyje.

Savąsias kapines įsigyti Sydnejuje nebuvo jau taip lengva. Pirmąją tam mintį, prieš daugelį metų, iškėlė lietuvių kapelionas kun. Petras Butkus. Ne vieną kartą atmetus jo prašymus, jis vilčių nenustodavo ir vis kas kartas šį reikalą judindavo, kol pagaliau 1959 metais gavo sklypą kapinėse ir galėję ten pradėti laidoti lietuvius. Vėliau šaliais buvo gauta didelis žemės plotas ir, sutvarkius visus oficialumus, padaryta mūsų lietuviškosios kapinės Sydnejuje.

Realizavus savųjų kapinių reikalą, kilo mintis jose pastatyti ir savąjį lietuvišką paminklą, kuris būtų kaip pastovus lietuvių dvasinės kultūros ženklas, rodąs svetimiesiems mūsų pagarbą vis augančiam savųjų mirusių atminimui. Savo jaunėsiojo pagalbininko kun. P. Mortuzo remiamas, kartu su specialiu komitetu surenkant pinigines aukas, kunigas P. Butkus savo svajonę pilnai išpildė ir šių metų lapkričio 7 dieną įvyko iškilmingas šio paminklo šventinimas, kurį atliko Sydnejaus vyskupas Edward Kelly, M.S.C.

Šio paminklo projektą sukūrė Amerikoje gyvenęs mūsų žymusis dailininkas Vytautas Kazys Jonynas, kai viso paminklo planus padarė ir visą statybą žiūrėjo vietinis inžinierius Vytautas Bernotas. Rūpintojėlių ir lietuvišką kryžių sukūrė ir padarė Algis Plūkas. Pats paminklas stovi ant nedidelio pakauštinio, aukštas, moderniško stiliaus, vaizduojantis lyg tai dvi paskiras kolonas, keliančias į aukštybes mūsų lietuviškąją kryžių ir žalvarinį Rūpintojėlių. Šone paminklo yra anglų ir lietuvių kalbomis įrašyti gilūs ir prasmingi žodžiai, svetimtačiui parodą jog tai yra lietuvių amžinoji poilsio vieta, ir saviesiems primeną, jog suklupus po keleivio sunkių dienų našta, čia baigiasi mūsų žemiškoji tremtis.

Šventinimo apeigas atlikus vysk. E. Kelly ir kun. P. Butkui, kartu su tautiniais draubūžiais pasipuošusių jaunuolių nešama paskirį Lietuvos vietovių iš Klaipėdos, Jurbarko, Kretingos, Palangos, Kauno Priskėlimo bažnyčios šventoriaus, Gedimino kalno Vilniuje, Sibiro taigos lietuvių kapinių žemės žiupsneliai, kartu su Gedimino pilies skeveldra buvo sudėti į specialią urną ir įstatyti į paminklą. Iškilmingasis iškilmes kapuose savo giesmėmis padėjo jungtinis abiejų dainos vienetų choras. Po iškilmių kapinėse, pilnutėlėje lietuvių bažnyčioje buvo atlaikytos iškilmingos šios šventės pamaldos, kurių metu svečias vyskupas savo pamoksle lietuvius statė pavyzdžiu kitiems, iškeldamas mūsų ne tik religines bet ir gilias tautines ypatybes, pabrėždamas,

EGIPTAS PASIRUOŠĘS KARUI SU IZRAELIU

K. TAUTKUS

Jungtinės arabų respublikos prez. Anwar Sadatas jau antri metai kalba apie karą. Beveik visose savo kalbose nustato karui su Izraeliu pradėti datą. Tačiau laikas bėga ir karui pradėti nustatytos datos neįvykdomos, naujose kalbose nustatomos naujos karui datos. Sadatas yra klasiškas pavyzdys politinio blefavimo ir nervų karo praktikavimo diplomatijoje. Jo paskutinioji kalba, pasakyta lapkr. 21 d. egiptiečių armijos daliniam prie Suezio kanalo, yra aukščiausio laipsnio nervinio blefo še-dėvru.

Jis pasakė: "Nėra jokios vilties, kad būtų taikingai išspręsta Vid. Rytuose arabų ir žydų problema. Egiptas apsisprendė pradėti karą". Tolimesniuose savo išvedžiojimuose Sadatas sakė: "Gal būtų Alacho valia yra, kad galim pasikalbėti ir susitikti su jumis, pranešti, jog mano sprendimas ir apsisprendimas yra kova. Politiniai pasitarimai mirė ir kartu priartino mūsų valandą, užbėgė visus svetimų kraštų tarpininkavimus.

jog per tą mūsų gyvenimo dvidešimtmetį, mes, kartu su kitais naujaisiais ateiviais, labai daug prisidėjome ir prie Australijos vietinio ir kultūrinio gyvenimo iškilimo. Jeigu pradžioje buvo bandoma paskiras ateivių grupes visur kuo greičiau asimiliuoti su australais, tai greitai, pamąčius šią klaidą, buvo nustota tai daryti ir šiandien šia tautine laisve galima pilnai naudotis. Kaip tik ir šis, lietuvių iškilmingasis svečias, ragino gausiai susirinkusių apie 500 sydnėjiškių lietuvių būrį ir toliau išlaikyti savo tautinę kultūrą ir ją, kaip ir mūsų senąją istorinę kalbą, papročius, tradicijas, tėvynės meilę, savojo krašto pažinimą ir kita perduoti savo augančiai jaunajai kartai, kuri, gerai žinodama tai, turi subgėti tą viską parodyti vietiniams gyventojams, įnešant savąją kultūrą ir į australiškąjį gyvenimą. Tikrai, tai buvo malonu ir miela girdėti tokius šiltus ir patriotiškus žodžius iš šio Sydnejaus aukštojo Katalikų Bažnyčios vadovaujančio asmens. Šie žodžiai, manau, prikėlė ne vienam mūsų tautiečiui prigęsusią tautiškumo lietuviškąją liepsnelę.

Po religinių apeigų kapuose ir pamaldų bažnyčioje, buvo didžiulėje ukrainiečių salėje suruošti svečiams ir saviesiems pagerbimo pietūs, kurių metu Sydnejaus tautinių šokių grupė, vadovaujama M. Osinaitės-Cox pašoko tris šokius ir jungtinis choras, diriguoiant Br. Kiveriui ir M. Umbražiūnienei puikiai sudainavo eilę dainų. Svečių vysk. E. Kelly sveikino Sydnejaus L.B. Apilynkės pirmininkas A. Reisgys, įteikdamas jam dovaną knygą "Lithuania 700 years" ir kun. P. Butkus po savo padėkos žodžio įteikė vyskupui Ed. Lašaičio išdroštą lietuvišką kryžių. Po savo įaudinančio žodžio vyskupas aplankė kone visus lietuvių stalus, asmeniškai susipažindamas su dauguma ir neslepiai girdamas ir gėrėdamasis mūsų gražia daina, giesme ir puikiais tautiniais šokiais, bei įvairiaspalviais gražiais mūsų tautiniais drabužiais.

Šios iškilmės Sydnejuje praėjo puikiaiame tautiškos vienybės ženkle, įrodant, jog ir mes, gerbdami savo mirusius, mokame taip pat gražiai ir karta dirbti ir su džiaugsmu parodyti kitiems savo dvasinės kultūros aukštą meninį lygį, kas po didelių, buvusių mūsų gyvenimo audrų, atneša ramybę ir kūrybinį bendradarbiavimą į šį tolimąjį lietuviškojo gyvenimo uostą.

Praeitą savaitę pasibaigė Sydnejuje vykęs pasaulinis keleivinių oro bendrovių atstovų kongresas, kuriame dalyvavo virš 3000 paskirų iš viso pasaulio atstovų. Jų tarpe buvo ir Amerikoje, bei čia Australijoje, gerai žinomas lietuvis Vladas Rasčasuskas (Walter Rask), savininkas American Travel Service Bureau, lydimas savo padėjėjos Amerikos lietuvaitės J. Mileriūtės. Šis lietuvių kelionių biuras atvežė į Australiją Amerikos lietuvių krepšininkus, bendradarbiavo I-jo Jaunimo Kongreso dalyvių nuvežimui ir kt. Nors ir labai užimtas buvo p. W. Rask, tačiau jis rado laiko aplankyti savo draugus, lietuvių laikraštį "Mūsų Pastogę", paaukoję jį gerovei \$50.00 ir tuo pačiu pasitarti dėl būsimos II-sios Jaun. Kongreso kelionės iš Australijos.

Per visą pasaulį prieš 12-ka metų nuskambėjęs garsas, jog protesto prieš Amerikos valdžią ženklai, Amerikos lietuvių paukščių ūkininkas Stasys Yankus su šeima, palikęs savo ūkį persikėlė gyventi į Australiją. Apsigyvenęs Pietų Australijos nedideliame Grange mieste, jis jau galutinai įsikūrė čia ir yra, kaip Associated Press agentūra praneša, labai laimingas. Prieš 7-rius metus jis tapo Australijos pilietis, turi įsigijęs gražius namus ir dirba kaip stambios elektros firmos pardavėjas. Jo vyriausiasis sūnus 25 metų yra vienos pardavimų firmos manadžeris, kai kitas 24 metų dirba jūros inžinerijos srity ir jauniausioji duktė 15 metų moko si biznio kolegijoj. Per tą visą laiką jis yra gavęs daugybę laiškų, kuriuos stengėsi atsakyti ir mano, jog to pasekoje atvyko į Australiją keletas amerikiečių šeimų. Gyvendamas tolokai nuo lietuvių, jis tampresnių ryšių su jais nepalaiko, nors buvo su jais susitikęs Adelaidėje.

Kiekvienų metų pabaigoje Sydnejaus "Dainos" choras duoda savo metinį koncertą, kuris šiais metais įvyko lapkričio 13 dieną. Klausintis virš 400 sydnėjiškių choras, vadovaujamas dirigento Broniaus Kiverio, išpildė savo mišriame ir vienu vyry šastatuose 15 dainų. Paskutiniu metu "Dainos" choras yra junatviškai atgyvėjęs, kas buvo aiškiai pastebima ir puikiaiame, kone visų dainų išpildyme, sukėlusiam meninį pasitenkinimą klausytojų tarpe. Po koncerto sekė linksmas ir puikus balius.

Kiekvieną momentu laukite mano įsakyr keltis per Suezio kanalą į Sinaus pusę..."

Kairo laikraštis Al Ahram, laikomas vyriausybės nuomonų reiškėju, kai Sadatas sugrįžo iš Maskvos rašė, kad netrukus reikią laukti Egipto vyriausybės griežtesnių žodžių dėl Suezio kanalo atidarymo. O prezidentul apsilankius Sirijoje ir Libijoje (naujosios arabų federacijos nariai su Egiptu), prezidento kalbos pasižymės dramatiškais tonais ir karo datų nustatymais. Dabar, po pasakytos kalbos armijai, Sadatas sugrįžęs į sostinę, spaudai pasakė, kad jis daugiau Amerika nepasitiks, jos tarpininkavime nieko nematęs ir laikas visą tarpininkavimą baigti. Taip jis yra pasakęs prieš ketvirtą dieną susitikęs Amerikos atstovą Donald C. Bergus, kad "toliau nebus jokių diskusijų", jei Izraelis nepatenkins Jungtinių Tautų tarpininko ambasadoriaus Jarringo 1971 m. vasario 8 d. rašte išdėstytą "Suezio kanalo atidarymo sąlygų".

Egipto ir Izraelio atsikėrijimo veiksmai rimtai vedė prie karo gaisro. Tada rimtai susirūpino Amerika, nes pamatė, jog JT tarpininko ambasadoriaus Jarringo pastangos suvesti žydus ir arabus prie taikos stalo deryboms beveik neįmanomos: žydai reikalavo tik tiesioginių derybų su atskiromis arabų valstybėmis. Kai tik Valst. sekretorius Rogers pasiūlė 6 punktų planą, tai po ilgų diplomatinių išsiaiškinimų (atstovas Sico, Bergus ir Jaringas) bei paties sekr. šios vasaros vizitas lyg ir vedė prie įtempto atsilgimo.

Vienas iš punktų Rogers plane buvo Suezio kanalo atidarymas, kurio reikalavo Kairas. Tai pirmenybės į kitus punktus deryboms kelias. Tačiau kanalo atidarymui reikalinga to, ir Egiptas be kompromisiniai reikalavo, kad Sinaus kanalo pusėje Izraelis atitrauktų nuo kanalo krantų iki 36 kilometrų savo kariuomenę ir leistų Egiptui įvesti į tą sritį prie kanalo savo kariuomenę. Egiptas dėl to pasižadėjo kanalu leisti naudotis ir Izraelio laivams. Po tos sąlygos išpildymo būtų einama prie kitų punktų derybų, kaip Izraelio kariuomenės ištraukimo iš 1967 m. kare okupuotų arabų sričių, Izraelio suverenumo garantavimas ir t.t. Daug dirbo sekr. pavaduotojas J. Sico, net ir sekr. Rogers vasarą lankydamsis Kaire ir tarėsi su prez. Sadatu. Be garantijų Izraelis nesutinka kariuomenę atitraukti nuo kanalo. Prašydėsi karinis stiprinimas ir ginklų balanso išlaikymas Vid. Rytuose neveda prie taikos, bet prie susikirtimo, nes Maskva siunčia technikus ir ginklus, o Amerika susilaiko, spaudžia Izraelį nusileisti.

1967 m. šešių dienų kare Izraelis suparalizavo Egipto visų rūšių karinius vienetus ir suėmė į savo rankas beveik visus ginklus, žaudmenis, kurie buvo duoti Maskvos. Nasseris po to savo armiją apvalė, kaltininkus karo vadus sukeitė ir nekurios įkalino. Tai buvo padaryta Maskvos nurodymais, nes ji vėl buvo nutarusi Egipto kariuomenę naujai apginkluoti. Su ginklais į Egiptą atvyko iš Maskvos 10,000 "technikų", kurie ir šią dieną "treniruoja" egiptiečių kariuomenę, oro ir jūros laivyną. Šiuo metu, spaudos pranešimu, Egiptas turi paruošęs, o Maskva apginklavus moderniais ginklais 800,000 karių. Kiek davė rusai laivų ir lėktuvų nežinoma, tik paskutinis transportas modernių lėktuvų, Izraelio žvalgybos žiniomis, į Egiptą atvyko lapkr. 18 d. Buvo atvežta TU-16 tipo arti 30 lėktuvų. Prie Suezio kanalo rusai įrengė keletą trumpesnio nuotolio raketų lizdų naikinti Izraelio lėktuvams. Raketos aptarnauja, kartu su egiptiečiais, ir rusai technikai. Kiek silpnės treniruotės ir modernaus apginklavimo yra ir Sirijos armija, kurios priskaitoma iki 100,000 vyrų. Libijos armija nėra paruošta kautynėms. Ji karo metu būtų panaudojama transporto apsaugai. Spalio mėnesį Sadatas, lankdamasis Maskvoje, gavo pažadą iš Brežnevo, Kosyginio ir Podgornio -- pagalbos tiek kiek tik reikės. Dėl to Sadatas ir pasakė savo armijai: "Mes kausi-

mės ir kovosime ne 1967 m. kovos dvasia ir stiprumu, bet 1971 m. dvasia, kuri viešpatuoja mūsų armijoje ir parodysi-me, kad Izraeliui nėra vietos Palestinoje ir arabų okupuotose plotuose".

Valstybės departamentas nespėja, kad Maskva gabena Egiptui TU-16 tipo bombonešius. Tik Valst. departamento atstovas Charles Bray pasakė, kad reikią išsiaiškinti, ar tos siuntos yra tokios didelės, kad ginklų balansas pasvirtų Egipto naudai. Tas atvejis duoda vilčių, kad ir Izraelis galės gauti iš Amerikos prašomų Phantom lėktuvų. Po Sadato "kietos ir grasinančios karu" kalbos savo armijai lapkr. 21 d. skubiai apsilankė pas Valst. sekr. pavaduotoją J. Sico ir Izraelio ambasadorius Rabin ir su juo kalbėjosi. Jis pranešė Sico, kad Izraelio vyriausybė neis į jokias derybas, jei negaus iš Amerikos Phantom lėktuvų ir tada, kada yra aiškiai Izraelio žvalgybos nustatyta, o Valst. departamento nepaneigta, kad Maskva pasiuntė Egiptui raketų, TU-16 tipų bombonešių.

Golda Meir, Izraelio min. pirmininkė greitai atvyksta pas Nixoną paprašyti Phantom lėktuvų, kad Egiptas nepralenkų savo naudai apsiginklavimo balanso.

Ginčiai...

(Atkelta iš 1 psl.)

Zenkevičius, save pristatęs "Lietuvos užsienio reikalų ministro pavaduotoją", senos plokštelės stiliumi kartojo žinomus propagandinius, nuvalkiotus teiginius. Lietuva, girdi, buvo atsilikęs kraštas, net pusę gyventojų buvę beraščiai ir pan. Sovietams gi žengus, (čia Zenkevičius kartojo Safrončiuko ir kitų pasaką) buvęs laisvas Baltijos kraštų įsijungimas į Sovietų Sąjungos tautų sąstatą. Jis kėlė tariamą Lietuvos pažangą, ją lygino net su JAV ir pan. Safrončiuko ir Zenkevičiaus pyktis pirmiausia ryškėjo jų iškeltame klausime: "Kas įgalino JAV kalbėti Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardu?" arba -- "Kodėl kišatės į vienos valstybės vidaus reikalus?" Sovietų nuomonei pritarė ukrainiečių, gudų, Čekoslovakijos delegatai.

Kiti delegatai, kaip Irako, sveikino Derwinski iškėlus mažųjų kraštų teises.

Visa eilė delegatų Trečiajame Komitete pasisakė prieš bet kurio pobūdžio kolonizizmą. Reikia pažymėti, kad Austrijos delegatas Franz Pein Komitetui pasiūlė diskutuoti ne tik "kolonijinių", bet ir "svetimųjų" (alien) valdymą.

Atst. Derwinski dvi debatų dienas tris kartus atsakė sovietų ir kt. delegatams. Esą, sovietai, atstovo žodžiais, nuolat keičia istorijos faktus. Jis priminė vieną politiką (Chruščiovą), kurio pavardės jau nebėra ir sovietų istorijos vadovėliuose. Derwinski pakartotinai pabrėžė, kad Baltijos valstybės prievarta buvo įjungtos į Sovietų Sąjungą. Nurodė ir Molotovo - Ribbentropo sutartį, ūkio su kolektyvinimą, religijos persekiojimą, kraštų rusinimą. Jis pažymėjo: J. Tautos negali tokios sovietų politikos pateisinti.

Dviejų dienų kalbos, puoliniai bei atsakai buvo svarbūs Lietuvos ir visų Baltijos valstybių laisvės bylai. (E)

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO •
PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND
FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS,
INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS •
PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO
NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR
TAISOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI
GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASAŲ • PAVARDE PASIRASYTI
STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ
SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

TEODORAS BLINSTRUBAS

Lapkričio 26 d. aktyviajam visuomenininkui Teodorui Blinstrubui sukako šešiasdešimt penkeri metai. Tai svori su kaktis, lyg ir atleidžianti visuomenės žmogų nuo veiklos išpareigojimų, leidžianti naudotis pilnytu poilsu ir arbitro teise, stebint kitų tęsiamą darbą. Bet ar ši bendroji taisyklė neturi išimčių? Ar ta taisyklė pritaikoma ir Teodorui Blinstrubui?

Atrodo, kad čia turime laimingą lietuvių visuomenės išimtį. Kiekvienam, kuris pažįsta su kaktuvininką, tiesiog neįmanoma vaizduotis jį poilsiaujančią, pasitraukusį nuo verdančio visuomeninio veikimo, pasyviai stebint visuomenės, bendruomenės, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos, Amerikos Lietuvių Tarybos, Korpi Neo-Lithuania problemas ir rūpesčius.

Teodoro Blinstrubo biografija rodo jo negėstančią energiją. Tai nuostabus veržlumo biografinis, kurioj yra daug nuveiktų kliūčių ir daugybė puikių laimėjimų.

1906 m. lapkričio 26 d. su kaktuvininkas gimė Požėrūnų kaime Tauragės valsčiuje. 1927 metais jis baigė Tauragės mokytojų seminariją. Mokytojų švėkšnos ir Joniškio progimnazijose. Netrukus jaunasis pedagogas skiriamas direktoriauti Rietavo, Pilviškių, Šeduvos progimnazijose. Prie Valstybės egzaminų komisijos jis įsigyja aukštojo mokslo baigimo pripažinimą ir nuo 1938 m. direktoriauja Kupiškio ir Vilkijos gimnazijose.

Šaulių sąjunga ir jaunaliučių organizacija suima jo visuomeninę veiklą nuo pat jauniausių dienų. Taip pat jis labai aktyvus Lietuvos mokytojų sąjungoje ir Tautininkų sąjungoje. Daug kur visuomeninėje veikloje jis eina atsakingas pareigas. Profesiniai ir visuomeniški dirbės daugelyje Lietuvos vietovių, jis puikiai pažino lietuviškos visuomenės problemas, rūpesčius, gyvenimo nuotaiką.

1944 metais jis įžengia į tremties vargus, o vėliau į išeivijos epopėją. Tomis, ypatingai sunkiomis tremtinio gyvenimo sąlygomis našiai atsiskleidė Teodoro Blinstrubo visuomeniškos veiklos instinktai, jo sistematingas įgudimas dirbti ir užmiršti savo asmeniškus interesus. Oldenburge jis steigia lietuvių gimnaziją. Vėliau jis yra gimnazijų ir amatų mokyklų inspektorius anglų okupuotoje Vo-

TEODORAS BLINSTRUBAS
ALT S-gos Pirmininkas

kietijos zonoje. Sakota visuomeninė veikla pastato Teodorą Blinstrubą tremties visuomenės priekyje.

Amerikoje su kaktuvininko veiklos metodai, sugebėjimas kurti ir vykdyti plačiuosius visuomeniškus siekius, burti žmones draugėn, ypatinai atsiskleidė. Teodoras Blinstrubas dirba Chicagos ALT valdyboje, vėliau ALT centro valdyboje. Beveik dešimtį metų jis pirmininkauja Lietuvių Bendruomenės Chicagoje ir buvo švietimo reikalų vadovu. Jis našiai dirbo organizuojamas pirmąjį kultūros kongresą ir buvo organizacinės komisijos pirmininku. Jis buvo vienas Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimų atstovų. Trejus metus pirmininkavo Lietuvių Fondo valdybai.

Nuo pat pirmųjų savo visuomeninės veiklos dienų su kaktuvininkas yra tautinės srovės žmogus, našiai parodęs savo veikimo metodu didelį pakantumą ir toleranciją įvairių politinių ir pasauliečių išitikinimų tautiečiams. Lietuvos reikalai ir lietuvių visuomenės reikalai jam yra primatas, kuriuo remiantis daromi sprendimai. Jis išrenkamas Korpi Neo-Lithuanagarbės filisteriu. Jis nuolatinis Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos tarybos ir valdybos narys, ejęs čia sekretoriaus ir išdininko pareigas. 1965-67 metais jis ALT S-gos vicepirmininkas, o nuo 1967 metų yra ALT S-gos pirmininkas.

Dabar, kaip mėgstama sakyti, su kaktuvininkas sustojo pensininko poilsio akivaizdoje. Tai atvangos dienos ir teisė ilsėtis. Tai garbinga privilegija pasakyti: tegu dabar dirba jaunesni!

Tačiau, kaip minėjo-

Džiugu, kad Lietuvos laisvieji kariai, išbloškinti iš savo žemės, ir svečiose šalyse tęsia giliai prasmingą valstybingumą stiprinančią tradiciją -- kas metai iškilmingai mini nepriklausomos Lietuvos kariuomenės atsteigimo dieną. Nepriklausomos Lietuvos metu ši diena buvo ne vien tik karių, bet visų lietuvių tautinio pasididžiavimo, gilesnio valstybinio išsąmonėjimo ir karinės ryžties šventė. Tą dieną visi lietuviai su didžiu pagarbumu žvelgė į lietuvių tautos karinius žygius ir su giliu džiaugsmu brangino (vertino) jų sėkmingus laimėjimus. Toji šventė ilgai pasidarė valstybinio sąmonėjimo ir karinės ryžties viena tų versmų, iš kurios tryško tautinė stiprybė ir stiepėsi valstybinė gaja.

Pavergtas lietuvis šiandieną negali viešai džiaugtis kariuomenės švente, nes Lietuvos pavergėjas yra nuožmiausiomis priemonėmis užgniaužęs visas Lietuvos valstybingumą ugdančias apraiškas. Pavergtas lietuvis su didžiu džiaugsmu mena Lietuvos valstybingumą gavinančią karinę tradiciją, švenčia Lietuvos kariuomenės atsteigimo šventę sielvarto sukaustytos savo širdies gilumoje ir dantis sukanęs, slėpia, bet kartų ir kaupia ryžtą, siekiant išvaduoti lietuvių tautą iš pavergimo ir grąžinti jai valstybinę nepriklausomybę. Pavergtojo ir laisvojo lietuvių siekis yra vienas ir tas pats --

me, bendrinės taisyklės turi išimtis. Tokia išimtimi yra Teodoras Blinstrubas. Sulaukęs poilsio gundančio amžiaus, jis sueina į konfliktą su amžiumi. Tas konfliktas su amžiumi, su gyvenimo rutina, apsiereiškia tuo, kad su kaktuvininkui mes neleidžiame trauktis iš pozicijų, kur jo darbas, patyrimas, įgudimas dirbti ir sumanymas spręsti problemas yra labai reikalingi visuomenei. Tokiu atveju rutinos nuostatai kinta: nėra generacijų prarajos, visi jauni ir vyresni dirba iš vien, ranka rankon. Nėra amžiaus ir išitikinimų skirtumų, yra tik atsidavusio visuomenės darbininko vaidmuo, su iš to atsidavimo darbu išplaukiančiomis savybėmis.

Teodoras Blinstrubas nuo pat vaikystės dienų atrado savo dvasioje tebeklingą paskatą. Tai apsisprendimas dirbti savo kraštui ir lietuviams. Būdamas pedagogu, jis turėjo progos stebėti ir pažinti lietuviškosios visuomenės patį pirmąjį atžalyną. Jis žinojo, kaip atskleisti tam atžalynui daugiau lietuviškos saulės. Būdamas iš prigimties visuomenininkas, jis kreipė atžalyno augimą į našų, kūrybingą darbą. Toks jis išliko visą savo gyvenimą. Todėl netenka stebėtis, tos jo būdo ir patirties savybės įvedė jį į atsakingas mūsų išeiviskosios visuomenės rikiuotojų eiles. Su kaktuvininkui Dirva linki pasilikti "konfliktą su savo amžiumi". To, be abejojimo, linki jam ir visuomenei. (d)

KARIUOMENĖ – LIETUVOS VALSTYBINGUMO UGDYTOJA

Dr. Bronius Nemickas

Laisvės paminklas, stovėjęs Karo muziejaus sodelyje Kaune.

nepriklausoma Lietuvos valstybė. Tik to siekinio keliuose (būduose) esama kiek skirtybės: pavergtieji mūsų broliai, okupanto atimti visų žmogaus bei piliečio laisvių ir teisių, kaupia ir stangrina išsivadavimo ryžtą savo širdyse, o mes, laisvieji lietuviai, ugdome Lietuvos valstybingumą viešai, Tačiau ir jų ir mūsų pastangos įsilyja ton pačion srovėn, kuri neša lietuvių tautą į laisvę ir valstybinę nepriklausomybę.

Ši nepriklausomos Lietuvos kariuomenės diena įgalina, saugyčiai, įpareigoja mus, laisvuosius lietuvius, susimąstyti ir labai atidžiai pasvarstyti mūsų pastangas, skiriamas lietuvių tautos išsivadavimui bei valstybinės nepriklausomybės atsteigimui, ir jas keleriopai sustiprinti. Negalima užmiršti, kad Lietuvos priešas, užčiaupęs pavergtojo lietuvių burną, surišęs jo rankas ir supančiojo kojas, budriai stebi ir griežčiausiu būdu persekioja jo mintį ir bet kokią veiklą, ypač jo pastangas grąžinti lietuvių tautai valstybinę nepriklausomybę. Taigi laisvasis lietuvis turi atlikti visa tai, kas okupanto neleidžiama padaryti pavergtąjam lietuviui. Kitaip tariant, reikia supaveikinti Lietuvos vadovimo pastangas, kad tik greičiau išauštų lietuvių tautos laisvės rytas, atidedant į šalį bet kokius nesusipratimus, kenkiančius bendrajam darbui ir susietus dažniausia su asmenų ar organizacijų pirmavimu varžybmis, neapleidžiant veiklos kelio, vedančio į didįjį lietuvių tautos tikslą -- Lietuvos nepriklausomybės atstatymą -- dėl nepripažinto ar ne tuo adresu nukritusio laurų lapelio.

Mano žodyje ketina vyrauti du dalykai -- kariuomenė ir valstybingumas. Kariuomenės samprotis mums aiškus. Tačiau turėtume sutarti valstybingumo apibrėžtį. Jis (valstybingumas) labai glaudžiai siejasi su valstybe. Žinoma, čia ne vieta nagrinėti valstybės formas, jos elementus ar gylintis į skirtingas jos aptartis. Bet gi norėtųsi prisiminti dabartinio metu vyraujančius tautinės valstybės uždavinius. Tautinė valstybė, galėtume teigti, yra sąmoninga, sava, savanoriška, organizuota tam tikros tautos žmonių santalka, kuri siekia įgyvendinti tos tautos uždavinius. Taigi valstybės sudaro sąlygas tautai visokeriopai plėtotis: rūpintis tikine gerove, išlaikyti savo kalbą, papročius, kelti tautinę kultūrą, tuo būdu darant žmogų laimingesnį ir tautos įnašą žmonijos civilizacijon savaresnei. Istorija mus moko, kad valstybiniam gyvenimui tauta apsisprendžia tada, kai ji jau pasiekia aukštesnę civilizacijos lygį, išsąmonėja savos valstybės reikšmę ir naudą sau ir žmonijai. Tas savos valstybės reikalingumo išsąmonėjimas, sugebėjimas su-

vokti valstybės reikšmę tautos ūkinei pažangai ir kultūros plėtrai, toji tautos narių sąmonė ir yra ne kas kita kaip valstybingumas. Jis įsižiebia tautos sąmonėje ne staiga, bet pamazū. Jį įdiegta tauta ryžtasi apsispręsti savam valstybiniam gyvenimui ir apsisprendusi toliau puoselėja, ugdo ir plėtoja valstybingumo mintį, nes juo remiasi pati valstybės sąranga.

Norint kiek tiksliau apčiuopti kariuomenės vaidmenį ir reikšmę tautos valstybingumui, tenka neišvengiamai mesti žvilgsį žmonijos praeitį. Kariuomenės šaknys siekia žiląją senovę. Kariuomenės institucija, man regis, yra kur kas senesnė už politinę organizaciją, t.y. už valstybę. Pirminis žmogus, kol dar nebuvo valstybės, gyvenimo sąlygų jau buvo verčiamas ginti savo šeimą, vėliau gentį, giminingą ir kiltį nuo priešių. Taigi pradinėje (paleolitinėje) visuomenėje jau iškylo apsigynimo reikavimas, susidaro pirminės kariuomenės koncepcija, ryškėja jos institucija ir formuojasi organizacija. Kas būdinga kad pradinėse (genčių, giminių, kilių) kariuomenės institucija turėjo maždaug tuos pačius esminius pagrindus, kuriais remiasi šių dienų moderni kariuomenė. Pirminės kariuomenės institucijos pagrinduose žymu visuotinio pradas, kaip ir daugio kraštų šio meto kariuomenėje. Genčių, giminių, kilių gynybos instituciją, mūsiškai tariant, kariuomenę sudarė visi laisvi ir sveiki vyrai, sulaukę brandaus amžiaus. Jų rankose buvo visa karinė, jei taip galima išsireikšti, ir politinė galia, nes jų suėiga sprendė ir karinius ir politinius klausimus, o karo vadas buvo ir genties, giminės, kilties galva. Vadinas, karinė ir politinė (valstybinė) funkcijos paleolitinėje visuomenėje buvo neatskirtos, bet vykdomos tų pačių institucijų -- karių (laisvų vyrų) suėigos ir karo vado. Tačiau istorijos tekmėje kariuomenės institucija keitėsi (tobulėjo, o kartais ir blogėjo) prisitaikydama prie tautos ir visuomenės charakterio, prie geografinių ir istorinių sąlygų, prie tautos civilizacijos ir kultūros lygio, prie visuomeninės ir valstybinės santvarkos pagrindų ir pagaliau prie valstybės socialinių ir politinių tikslų.

Pirminio žmogaus civilizacijai kylant, darbo padalai didėjant ir valdžios funkcijoms skaidantis, kariuomenė tolydžio virto valstybės kūno atskira esmė ne dalimi, sudarydama, kaip pav. antikiniame Egipte, Senojoje Indijoje ir net Spartoje, specialią paveldimą karių kastą. Čia kariuomenės institucija, kaip matyti, neturi visuotinio prado, nes apsiibrėžia specialia paveldima karių kasta. Tačiau ne visur jo, visuotinio prado, stokojava. Sakysime, Atėnuose jis nepaiegiamas nes ten visi vyrai buvo kariai, žinoma, iškyrus vergus ir svetimsalius. Bet gi Romoje jau Cezario laikais visuotinio principas išnyksta, nes ten perėinama prie samdinių kariuomenės, kuri gina kraštą nuo priešių ne iš tautinės ar valstybinės pareigos, bet už užmokestį, kurią sudaro nebūtinai tik savos visuomenės nariai -- romėnai, bet ir svetimsaliai germanai. Vadinas, čia beveik išnyksta ir valstybiškumo pradas. Ne tik Romoje, bet beveik ir visur kitur nuolatiniai kariai nuslopino karinę dvasią ir sudarė sąlygas stotis samdinių kariuomenei, kurios organizacinuose pagrinduose nebuvo nei visuotinio, nei valstybiškumo pradų, bet radosi kitas kariuomenės institucijai naudingas ir būdingas principas -- regularumas (pastovumas). Kaip žinia, antikinė kariuomenė nebuvo reguliari, nes laisvieji vyrai, pašaukti karinio uždavinio, jį atlikę, išsiskirstydavo kur kas sau.

Viduramžių feodalinėje sistemoje grįžtama prie nereguliaros kastinės (riterių) kariuomenės. Jon suverenas sukviedavo savo žemvaldžius riterius, kurie, atlikę karinį uždavinį taip pat išsiskirstydavo kaip ir antikinėje kariuomenėje. Tačiau vasalų (riterių) turtui didėjant ir

galiai stiprėjant, jų paklusnumas suverenui ėmė mažėti -- riteriai tolydžio liovėsi atlikti karinę prievolę savo suverenui. Todėl karaliai buvo priversti samdyti kariuomenę, kad galėtų vykdyti užkariavimus ar apginti kraštą nuo priešo. Tuo būdu ir Europos feodalinėje sistemoje tautinė riterių kariuomenė pakeitė miesto, kunigaikščio ir karaliaus samdytą reguliari kariuomenę, kuri dominavo šešiolikame ir iš dalies septynioliktame amžiuje.

Silpnėjant feodalinėms klasėms ir įsigalint tautinei valstybei (pradžioje absolutinei, o vėliau konstitucinei monarchijai), ir nereguliari riterių ir reguliari samdinių kariuomenė Europoje pakeičia tautinę, reguliari (nuolatine) visuotinė kariuomenė, sudaroma, tolyniškai tariant motio generalis belli pagrindais (su mažomis išimtimis) remiasi ir šių dienų moderniosios kariuomenės institucija. Ji įvesta Europoje (visų pirma Prancūzijoje) septynioliktame ir aštuonioliktame amžiuje. Jos pradininkas buvo garsumis Liudviko XIV-tojo ministras kardinalas Richelieu, absolutinės monarchijos kūrėjas, įvedęs moderniosios kariuomenės instituciją Prancūzijoje. Vėliau, jau aštuonioliktame amžiuje, moderniosios kariuomenės instituciją įvedė Prūsijos karalius Friedrichas Vilhelmas, Austrijos karalienė Marija Terezija ir kitano meto feodalinės Europos valdovai.

Kariuomenės vaidmenį lietuvių tautoje ir reikšmę jos valstybingumui, nėra abejonės, labiausia gali išryškinti pačios Lietuvos kariuomenės istoria. Mindauginės (kunigaikščių) Lietuvos kariuomenės institucija formavosi ir keitėsi maždaug pagal feodalinės Europos karinės sistemos pavyzdžius bei kitos eigą. Kitaip tariant, atitinkamu laikotarpiu kunigaikščių Lietuvoje kariuomenės institucija buvo kone tokia pat, kaip ir kituose feodalinės Europos kraštuose: visų pirma bajorų kastinė kariuomenė, nuo šešioliktojo amžiaus daugiausia samdyta ir prieš pat Lietuvos padalinimą -- moderni, t.y. tautinė reguliari (pastovi), visuotinė.

Palyginti, trumpas kunigaikščių Lietuvos moderniosios kariuomenės institucijos laikotarpis buvo nepaprastai reikšmingas lietuvių tautos valstybingumui. Modernioji kunigaikščių Lietuvos kariuomenė įstengė įdiegti lietuvių tautai tiek tautinio bei valstybinio sąmoningumo ir karinio ryžto, kad šios dvasinės stiprybės nebegalėjo nuslopinti Lietuvos pavergėjas per 123-jus metus. Tautinės ir valstybinės atsparos, kurią įžiebė daugiausia modernioji Senosios Lietuvos kariuomenė, pakako lietuvių tautai, kad ji 1918-1919 metais įstengtų atkurti nepriklausomą Lietuvos valstybę ir ją apginti nuo keliskart gausesnių ir stipresnių priešių.

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenė iš pat pradžių atsiradė moderniosios karinės organizacijos pagrindais. Ji buvo tautinė, t.y. sudaryta ne iš samdomų svetimsalių, bet iš Lietuvos tautos narių; reguliari, t.y. ne specialiam kariniam uždavinui pašaukta, bet pastoviai tam tikrą paruoštų karių skaičių laikanti po ginklų; ir pagaliau visuotinė, t.y. neapsibrėžianti kuriuo nors kastiniu luomu, bet įpareigojanti visą tautą, visus krašto gyventojus ruošti Lietuvą ginti nuo priešo.

Nepriklausomos Lietuvos kariuomenė vykdė du pagrindinius lietuvių tautos ir Lietuvos valstybės uždavinius:

- 1) rūpintis krašto gynyba ir
- 2) ugdyti bei plėtoja lietuvių tautos valstybingumą.

1. Jauna, vos tik savo organizacijoje užuomazgoje, nepriklausomos Lietuvos kariuomenė, vykdydama krašto gynybos uždavinį, 1919-20 metais apgynė atsisteiginę Lietuvą nuo priešių. Nėra jokios abejonės, kad ba kariuomenės ir be lietuvių kario ryžties bei kraujo aukos nebū-

(Nukelta { 4 psl.)

KAZIO S. KARPiaus TESTAMENTAS

Vytauto Didžiojo paminklas
A. Panemunėje.

Kariuomenė...

(Atkelta iš 3 psl.)

ty buvę nepriklausomos Lietuvos.

Tur būt, giliausia sielvartauja lietuvis karys, negu kas kitas, kad Lietuvos kariuomenė neapgynė lietuvių tautos laisvės. Lietuvos žemių ir nepriklausomybės nuo klastingų Rusijos bolševikų 1940 metais. Kiekvienam aišku, kad maža nepriklausomos Lietuvos kariuomenės jokių būdu nebūtų įstengusi nugalėti šimteriopai didesnės ir iki dantų apginkluotos bolševikinės Rusijos armijos. Bet čia esama kiek kitoniškai stato klausimo, kuris kartais priekaištu aidu lietuviui kariui -- kodėl nebuvo nė nemėginta gintis nuo Lietuvą užpuolusių priešo? Man išrodo, kad šios rūšies priekaištas lietuviui kariui yra nepagrįstas ir neracionalus. Jei turėtų šiek tiek pagrindo toks priekaištas, tai jis daugių daugiausia galėtų būti taikomas tik vienam kitam karinės vadovybės supolitikuojamam asmeniui išskirtinai, bet jokių būdu ne Lietuvos kariui bendrai. Lietuvis kario karinė dvasia ir ryžtis buvo įrodyti ir patiesinta, jam paveikliai dalyvaujant okupacijų metu vykusiame lietuvių tautos rezistencijoje.

2. Nepriklausomos Lietuvos kariuomenė ugdė ir plėtojo lietuvių tautos valstybingumą mintį labai sėkmingai. Kartu su Lietuvos mokykla, tautine spauda ir tautinėmis organizacijomis ji per savo instituciją, karines organizacijas ir karinę spaudą, ruošdama lietuvių tautą visuotiniam krašto gynimui, kėlė valstybingumą, ją grūdindama, šviesdama ir sąmonindama.

Nekartą viešai spau doje raginęs, o dar dažniau platų asmeninį susirašinėjamą vesdamas, Kazys S. Karpius pabrėždavo reikala kiekvienam prieš mirtį susirašyti testamentą ir jame atitinkamai atsižvelgti į sunkias mūsų spaudos ir visuomeninių bei kultūri-

Antikinio meto kastinė ir feodalinės Europos luominė (ritėrių) kariuomenė nebuvo reguliari, pastovi. (Manau, kiekvienam kariui yra aišku, ką reiškia neturėti reguliarios kariuomenės!) Be to, ji stokojo ir visuotinumą, nes ribojosi daugiau sia tik laisvaisiais vyrais ir riteriais, bajorais. Tų pačių epochų samdytoji kariuomenė būdama jau reguliari, stigo kitų dviejų pačių pagrindinių požymių -- visuotinumą ir valstybiškumą, tautiškumą. Bet gi nepriklausomos Lietuvos kariuomenė, paskelbus nepriklausomybę, atsisteigdama tvirtai atsirėmė į visus tris moderniai karinei organizacijai būtinus pagrindus -- visuotinumą, reguliarumą ir tautiškumą. Todėl ji, rūpindamasi lietuvių tautos kariniu parengimu ir fiziniu grūdiniu, įstengė sėkmingai ugdyti bei plėtoti ir jos valstybingumą.

Kariuomenės (drauge su kitomis nepriklausomos Lietuvos institucijomis) išugdytas valstybingumas yra toji lietuvių tautos nepalaužiama dvasinė stiprybė, kuri sutvėrė stiprų organizuotą pasipriešinimą (1940-45 m. rezistenciją) prieš raundoną ir rudąją Lietuvos okupaciją, kuri didele kraujo au ka 1941 m. atsteigė Lietuvos valstybės suvereninę galią (pa statė sukiliminę vyriausybę) ir daugiau dešimtmečio vedė partizaninį karą su nelygiu priešu, bolševikams antrą kartą okupavus Lietuvą. Lietuvių tautos valstybingumo gają ryškiai byloja pavergtųjų lietuvių žygiai: Simo Kudirkos, Brazinskų, Simonaičių, kun. Šeškevičiaus ir tūkstančių kitų žinomų ir dar daug daugiau nežinomų narsių pasišventėlių. Tai įrodo, kad ir nuožiausia Sovietų Rusijos sprespauda neįstengs numaldyti lietuvių tautos laisvės troškimo ir neištrins iš jos sąmonės valstybingumo, įdiegto trylikta jame amžiuje mindauginės Lietuvos Valstybės bei šimtmečius nuolat gaivinto jos valstybinių tradicijų, vėliau išugdyto bei išplėto nepriklausomos Lietuvos visos eilės institucijų, ypač kariuomenės, Jo (valstybingumo) išteks lietuvių tautai savo kelyje į laisvę ir nepriklausomą valstybę.

(Ši paskaita buvo skaityta lapkr. 21 d. Bostone surengtame Lietuvos kariuomenės atkūrimo minėjime).

nių organizacijų veikimo sąlygas. Taip darydamas jis nesisivaidė tuščiais šūkiais, bet kėlė viešumon tai, ką jau pats buvo ramiai ir tyliai su savo advokatu Povilu P. Chalko sutvarkęs. Tantai paaiškėjo po jo mirties, kada buvo atskleistas jo testamentas.

Kas pažino K.S. Karpių ir prisimena jo dažnas ir stambokas aukas spaudai ir organizacijoms, tas puikiai suvokia, jog jis per savo gyvenimą nebuvo didelio turto susikrovęs. Bet iš to, kaip jis nurodė savo testamente, be jokių palai kų mokesčių išskaitų turi būti išmokėta po du šimtus dolerių šioms lietuviškoms institucijoms: 1) Šv. Kazimiero lituanistinei mokyklai Clevelande; 2) Vys. M. Valančiaus lituanistinei mokyklai Clevelande; 3) žurnalo Lituanus leidėjams Chicagoje; 4) Balfui Brooklyn, N.Y.; 5) Lietuvos Nepriklausomybės Fondui New Yorke; 6) Lituanistikos Institutui Philadelphijoje, Pa.; 7) Lietuvių Journalistų Sąjungai Chicagoje; 8) Lietuvių Rašytojų Draugijai New Yorke; 9) Lietuvių Fondui Chicagoje; 10) Amerikos Lietuvių Tautinei Sąjungai Chicagoje ir penki šimtai dolerių Chicago Lietuvos Tautiniams Namams. Tuo būdu šios mūsų organizacijos gaus bendrą K.S. Karpius palikimo sumą pusterčio tūkstančio dolerių, neskaitant tų sumų kuriomis jas dar gyvas būdamas per eilę metų yra parėmęs.

Kas liks po šių sumų ir visų kitų išlaidų išmokėjimo, padalijama į vienuolika lygių dalių, kurių kiekvieną gauna jo testamente nurodyta giminė, o tokių giminių jis yra nurodęs dešimtį, gi vienuolitkoji dalis skiriama Dirvos laikraščiu, kurį simboliškai prilygina bet kuriam savo artimiausiam giminačiui.

K. S. Karpius knygos, rankraščiai, fotografijos ir suvenyrai tuo pačiu testamentu yra paves ti Balze ko Lietuvių Kultūros Muziejui Chicagoje,

kur jie šiomis dienomis jau ir nugabenti.

Gyvas būdamas K. S. Karpius turėjo tris savo gyvybės draudimus, kurių vieną prieš kelis metus buvo perleides Susivienijimui Lietuvių Amerikoje, antrąjį tokios pat vertės paliko sesers dukrai ir trečiąjį -- Vilties Draugijai.

Šis a.a. K.S. Karpius apdovanotųjų sąrašas, be abejo, yrapaskutinis. Už jį kelis kartus ilgesnis sąrašas susidarytų, jeigu suvestume kas ir kiek visuomeniniu p.p. Karpių duosnumu yra per ištisus dešimtmečius apsidžiaugę, neužmirštant ir tų gausių siuntinių, kurie iš Karpių namų keliavo į tremtinių stovyklas Vokietijoje, Prancūzijoje ir kitur. Ne vienas tokių seniau paremtų tremtinių jautė pareigą ateiti į la dotuvių koplyčią ir paskutinį kartą atsisveikinti. Kiti, šiandien gal geriau įsikūrę negu kadaise juos šelpęs velionis Kazys, be abejo, suras kitokių būdų savo padėkai išreikšti, nors tatau testamente ir nėra pažymėta.

Kazio S. Karpius testamentą vykdytojas yra Aleksas Laikūnas, gi visus jo palikimo teisinius reikalus rūpestingai tvarko adv. Povilas P. Chalko, abu gyv. Clevelande.

Mums rašo

NERUŠIUOKIME VISUOMENES

Los Angeles miestas su jos apylinkė yra auganti lietuvių kolonija, kur veikia keliolika įvairių lietuvių organizacijų. Yra stiprių intelektualinių pajėgų kur, jos visiems sutartinai ir vieningai dirbant daug ko galėtų padaryti.

Prof. J. Kupronis siūlo Lietuvos Bendruomenę padaryti visuotiniu lietuvių junginiu. Bet, deja, paskutiniu laiku tos vėnybės losangeliešiams, kaip tik trūksta. Pasireiškia vieno sambūrio žmonės, kurie save vadina iškilensiais lietuvių darbuotojais (Darbininkas Nr. 57, rugsėjo 14 d. 1971) visiems nori diktuoti kas jų yra daroma -- tas tik yra gera.

Kalifornijos Lietuvių Bendruomenės Apylinkių abiejose valdybose frontininkai sudaro savą daugumą, patys pasiskir

ria Lietuvos reikalų komisiją, kuri nori perimti jau nuo seno ALT dirbamą darbą. Jie taip pat Lietuvių Fondą turi savo žinioje ir savo nuožirda skirsto iš Lietuvių Fondo nauda ruošti parengimų pajamas, kas nei giamai atsliepia Lietuvių Fondo augimui. Jie kitas lietuvišką darbą dirbančias organizacijas laiko nereikalingom, ne remtinom, kaip tai yra su Kalifornijos Lietuvių Radijo Valandėle. Jie jos ne tik patys neremia, bet ir kitus atkalba į remti. Greičiausiai jie prieš Kalifornijos Lietuvių Radijo Valandėlę yra nusistatę dėl to, kad tos radijo valandėlės vadovybėje neturi savo sambūrio iškilnių darbuotojų.

Los Angeles Bendruomenės Žiniose. L.B. Apylinkės pirmininkas aiškiai pažymėjo Lietuvos Bendruomenės reikšmę lietuvių visuomenėje, jos uždavinius ir ateities planus. Lietuvos Bendruomenė yra organizacija, kuri apjungia visus lietuvių bendram darbui, rūpinasi visais lietuviškais reikalais, atlieka visiems lietuviams svarbius darbus ir turi didelę reikšmę lietuvių išlaikymui. Jai reikalinga visų lietuvių pagalba ir talka. Bet, kaip jie gali susilaukti tos talkos, kad vieno sambūrio žmonės veda lietuvių visuomenės skaldymo rūšavimo darbą lietuvių visuomenės tarpe.

Bėda su iškilniais arba partijos politikieriais, jeigu tu nesi jų partijoje, tai nežinrnt, kokius darbus lietuvių išlaikyti atliktumei, kiek laisvalaikio aukotumei, vistiek partiečių liksi nepastebėtas.

Galia, kad tie didieji partiečiai nieko iš gyvenimo nesugebėjo išmokyti ir nieko negalėjo pamiršti.

J. G-tas

ARNESUKLYDO?

Spalio 24 d. Grand Rapids mieste įvyko Lietuvių Journalistų Sąjungos c. valdybos pasikeitimas (Dirva Nr. 83 pusl. 6).

Jurgis Janušaitis, to įvykio aprašyme pastebėjo, Grand Rapids L.B. apylinkės pirmininkas dr. St. Balys pažymėjo, kad kol buvo lietuvis kunigas, tai jie neturėjo lietuviškų pamaldų, o dabar sulaukę kito kunigo meldžiasi lietuviškai.

Klaida! Galvoju, kad pirmininkas žodyje "pamaldos" turėjo mintyje Šv. Mišias. Žinome, kad Lietuvoje Šv. Mišios buvo lotynų kalboje. Buvo taip dėl to, kad Bažnyčia nebuvo leidusi Šv. Mišias melstis gimtąja kalba, bet II Vatikano susirinkimas nutarė ir išleido nuostatus -- dekreto kokyje kalboje galima melstis Šv. Mišias.

Grand Rapids lietuvių parapijoje, buvo skaitoma sekmadieniais vienos mišiose Šv. Evangelija lietuviškai. Net tas buvo daroma vienos mišiose 7 val. ryte ir darbo dienomis. Tuoj po II Vatikano nuostatų išleidimo buvo stengiamasi ir daugiau lietuviškumo įdėti į Šv. Mišias.

Kada buvo gauta knygutė "Šv. Mišios", patvirtinta Vatikano, Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje Grand Rapids mieste buvo pradėtos Šv. Mišios sekmadieniais pilnoje lietuvių kalboje pagal paskutinius Šv. Mišių per tvarkymus 1970 m. kovo mėn. pirmąjį sekmadienį.

Blogybė lietuviškose parapijose yra ta, kad ne visi kunigai yra pilna prasme lietuviški. Blogybė didesnė, kada parapijos klebonas nemėgsta lietuviškumo arba kad ir mėgsta, bet, čia gimęs, nesupranta lietuviškos dvasios, kuri dvelkia tuose, kurie Lietuvoje gimė, augo.

Taip atrodo, kad Grand Rapids LB apylinkės pirmininkas suklydo. Čia pamaldos -- Šv. Mišios buvo lietuviškai, kada buvo gautas Bažnyčios leidimas ir kada buvo lietuviškų mišių tekstas aprobuotas Apaštalių Sosto, Naujasis "kitas kunigas" į šią parapiją atvyko 1968 m. rugsėjo 25 d. Jautada Šv. Mišios buvo lietuviškai. Jis nebuvo parapijoje kurį laiką. Į ją jis sugrįžo 1970 m. spalio 13. Dabar jis rado lietuvių meldžiančius, giedančius Šv. Mišiose vi-soje pilnoje lietuviškoje dvasioje.

Grand Rapids mieste lietuvių parapija susidarė 1903 m. Pirmasis vaikas, kaip naujas lietuvių parapijos narys, buvo pakrikštytas 1904 m. gruodžio 11 d. Graži, pasakysiu lietuviško stiliaus, bažnyčia, buvo atbaigta 1923 m.

Praeityje padarytų klaidų niekas negali atitaisyti. Jos gali tik pamokyti. Gal buvo lietuviškume padarytos klaidos pačių kunigų; gal lietuvių tėvai neįskiepė vaikuose lietuviškumo, neįdėjo į jų lūpas amžiną, tvirtą lietuvišką žodį?

Čia buvęs klebonas išvažiavo su tuo "kitu kunigu". Klebonas, nors gimęs Amerikoje, bet kalbėjo lietuviškai. Jis lietuviškas buvo palankus, nusižėmė pilnas, visus išklauso. Naujas klebonas, kuris visai mažai kalba lietuviškai turės pagalbininką amerikietį kunigą. Kas dabar bus lietuvių parapijoje? Lietuvių statyta bažnyčia nesugrįs, bet galima laukti, kad lietuvių parapijoje lietuvių bus išbraukta. Ji bus pavardėse, pavardžių pradžiose. Kas žino, ar dar bus lietuviškai nors vienos Šv. Mišios?

Kun. Jonas Žvirblis
Grand Rapids, Mich.

VERTA DEMESIO

Kas nori ilgiau gyventi, tu ir ieškoti geresnio klimato. Toks klimatas yra Kalifornijoje, Santa Monica. Jeigu norėsite įsigyti namą, tai jus RUTA INC. pastatys pagal jūsų pageidavimą ir geresnėmis sąlygomis negu kas kitas. Prašome įsitikinti. RUTA INC. 3002 Santa Monica Blvd., Santa Monica, Cal. 90404.

AURELIJA BALŠAITIENĖ

Raudonas automobilis

(3) Dirvos konkurse premijuota novelė

-- Alguti, ar tau ne gėda? -- atsargiai servietėle šluostydama lūpas, švelniai sūnų barė ponia Guodaitienė. -- Tau nei gabumų, nei sąlygų netrūks ta. Tik truputį darbo reikia. Kas gi bus iš tavęs? Turėsi kada nors stovėti ant savų kojų. Suprantama, kad neturėtumei bijoti finansinių problemų. Bet kas šiandieną gali likti be mokslo? Pagaliau, koks gi bus tavo statusas visuomenėje?

-- Tau, mama, visada tik statusas terūpi. Dabar visus statusus yra pinigai. Šiais laikais niekam taip vadinami intelektualai nebeimponuoja, ir mokslas reikalingas tik tiems, kurie neturi pinigų, -- įsikraščioavo Algis. -- Štai, kaip kurie Texas aliejaus kasyklų savininkai net pasirašyti nemoka. O kam jiems to reikia? Jie gali samdytis geriausius sekretores, gudriausius bankininkus... Jiems priklauso pasaulis.... Mokslas.... Fi...

-- Tylėk, -- beveik rūščiai sūnų užbarė iki šiol tylėjęs tėvas. -- Jei ne mano mokslas, tai tu šiandieną turėtumei eiti svetimus automobilius plauti, o ne kas du metu nauju važinėti. Nemanyk, kad mūsų palyginti patogus gyvenimas be jokių pastangų atsirado.... Pagaliau, kiekvienas jaunas žmogus turi planuoti savo ateitį. Ir aš su saule negyvensiu.

-- Aš nenoriu studijuoti! Tai nereiškia, kad niekada gyvenime nebūsiu naudingas. Argi visi nau

dingi žmonės baigia aukštąjį mokslą? Aš noriu pakeliauti, pamatyti kitus kraštus, pažinti kitus žmones. Man čia tvanku. Vienintėlis dalykas, kuris mane traukia, yra rašymas, bet aš per mažai pažįstu pasaulį, kad būčiau geras rašytojas. Medicinos aš nekenčiu. Matematikas aš prastas. Humanitariniai mokslai man iki šiol nieko nedavė, išskyrus galimybę kur nors mokytojauti. Ar jūs galite išvaizduoti mane mokytoją? Ką tu į tai pasakytumei, Linai?

-- Aš manau, kad mokytojo profesija yra labai kilni ir kūrybinga. Jei neturėtum galimybes studijuoti architektūros, mokytojo profesija būtų mano antrasis pasirinkimas, -- rimtai atsakė Linas.

-- Matai, Algi, kaip protingai kalba Linas. Jis supranta mokslo vertę, nors už tave yra visais dviem metais jaunesnis, -- išterpė motina.

-- Jam mokslo ir reikia. Nei pinigų, nei tėvų... Negi jis visą gyvenimą gali būti jūsų išlaikomas? -- Algis staigiai nutilo, pajutęs savo išsišokimą, kurio aštrumas atspindėjo nuraudusiam Lino veide. Pirmą kartą nesilaikydamas mandagumo taisyklių, Linas pasikėlė nuo stalo ir skubiais žingsniais nubėgo į savo kambarį. Užsirakinęs duris, jis parkrito ant lovos ir vėl, kaip prieš penketą metų, pravariko skausmo ir jėgėiško pykčio ašaromis. Nei atskubėjusios dėdienės beldimas į duris, nei Algio bandymas atsiprašinėti neprivertė Lino išeiti iš kambario, kuriame jis išbuvo ištisą sekančią dieną, atsisakydamas net valgyti.

Algio žodžiai jį lyg pažadino iš sapno ir sugrąžino į tikrovę. Patogaus gyvenimo išleptintas jis laikinai savo neturtingo giminačio padėti buvo užmiršęs.

Ryt jo devynioliktas gimtadienis.

Dar dveji metai iki universiteto baigimo... Dar dveji metai geradarių malonės globoje. Kadaise leidęs sau svajoti apie malonumus, kurių taip apsiečiai turėjo Algis, per paskutinius metus Linas pasidarė asketiškas, atsisakydamas nebūtino naujo drabužio ar kito reikmens, be kurio galima buvo apsieiti. Rudenop dėdė buvo nusivežęs abu jaunuolius į drabužių krautuvę.

-- Augat, kaip ant mielių. Dėdienė visada skundžiasi, kad jos moteriškas skonis jai neleidžia jūsų drabužiais aprūpinti. Linai, tu išsitrink naują apsiaustą ir bent keletą sportinių švarkų. Apsižiūrėk, jei reikia dar ko nors. Negali su apšepusiais išaugtiniais drabužiais savo dėdei gėdą daryti.

Nežiūrint dėdės prašymo ir barimo, Linas išėjo tik viena pora pirštinių nešinas. Algis savo pirštinius vos sutalpino į automobilio užpakalinę sėdynę.

Dėdė Lino elgesiu nebuvo patenkintas. Gal nujausdamas giliai paslėptus motyvus, jis dar kartą bandė kalbinti broliu:

-- Linai, kodėl tu toks užsispyręs? Tavo apsiaustas tau per ankštas, ir per žiemos šalčius tavęs pakankamai neapsaugos. Nejaugi tu manai, kad aš savo kraikstasūniui leisiu šalti?

Nenorėdamas ginčytis, Linas tylėjo. Algis neįskentė nepasakęs:

-- Atrodo, kad moki taupyti. Greičiausiai nesitiki, kad tavo architektūros kūriniai tau leis prabangiai gyventi... Geriau būtume studijavęs mediciną. Pragyvenimas užtikrintas. -- Algio tonas buvo pašaipus.

(Bus daugiau)

KŪRYBA IR MOKSLAS

ADOMO GALDIKO KŪRINIŲ PARODA NEW YORKE

Ši rudenį New Yorko ir apylinkių lietuviai turėjo progos gėrėtis visos eilės mūsų dailininkų kūriniais. Turėjo progos įsigyti ir jų kūrinius papuošti savo namus. Keičiasi laikai, keičiasi žmonės, jų skonis ir norai bei pageidavimai. Keičiasi ir dailininkų kūryba. Vieną kartą juos matome realistais, o po kiek laiko pasikeitusiais modernistais.

Bet šį kartą newyorckiečiai turės malonią progą gėrėtis meno kūrinių dailininko, kurio skonis nei kūrinių pobūdis niekada nebesikeis. Vieno pačio iškiliausio lietuvių dailininko, prieš dvejus metus iškeliavusio į amžinybę, Adomo Galdiko kūrinių parodą įvyks gruodžio 11, 12, 13 ir 14 dienomis, Kultūros Židinyje, 361 Highland Blvd., Brooklyne, N.Y.

EMILJA ČEKIENĖ

tamsių debesų. Jis nepaprastu grožiu sugebėjo atvaizduoti savo tėvynės gamtą.

Dail. A. Galdikas savo gyvenimą aukėjo menui. Jis neliko vien tėvynės peizažų kūrėjas, jis ėjo kartu su jaunąja karta ir paskutiniu laiku buvo dideliu modernistu, apie ką jis pats man taip yra pasakęs: "Kas pažįsta ir atjaucia praeities meną, negali nejausti ir neverdinti dabarties moderniojo. Menas, kaip ir spauda, yra epochos veidrodis. Juo žmogus mažesnės kultūros, tuo mažiau išgyvena dvasinį pasaulį, tuo sunkiau jam suprantamas modernusis ir aplamai menas" -- už akcentavo jis.

Dail. A. Galdikas buvo pirmasis, kuris savo kū-

"Šis menas nėra skeptiško virtuozo žaismas, nei pramogavimas nieko neveikiančio mandarino, kuris dirba tik snobų ir mokslininkų elitui. Jo kūryba įrašo pro jo nuosavą sapną ir nerimą, užslėptą valią ir troškimus per ilgai užslopintos tautos, kuri sugrįžta prie savųjų šaltinių ir savojo kelio. Žemės dailininkas užmezga pokalbį su medžiais, kaip Corot ir Theodor Rousseau, jis turi jūdvasios raktą. Medžių poezija jį pavergia ir vilioja. Jis sugauna medžių lingavimą ir šlamesį, vėją ir audrą" ir t.t.

Gerus meno kritikų įvertinimus Galdikas gavo ir už savo modernistinius kūrinius, jau čia JAV-se per New York Times, Herald Tribune Art News ir kitą spaudą. Jis yra surengęs daug meno parodų įvairiose galerijose.

Gruodžio 11-14 d. vyks tančioje parodoje bus iš-

ADOMAS GALDIKAS

Kapinės rudenį (tempera)

statyta įvairių laikotarpių dailininko kūrinių. Šiuo metu yra ruošiamas dail. Adomo Galdiko monografija ir iš būsimos parodos pelnas bus skiriamas jos išleidimui.

nio nuosmūčio doumen-tu."

Po recenzijos pasirodymo, "Aidų" redakcijos artimieji išdavė viešą paslaptį: Vytautas Alantaitis "ne mūsų".... Kieta, rūpestinga atmintis!... savo laiku V. Alantaitis parašė romaną "Pragaro pošvaistės", kur jis pasakė, kad katalikybė bankrutuoja ir siūlė seną religiją - pagonybę. Tokių dalykų joks katalikškas žurnalas neužmiršta. Ypač redaguojamas tikro "saviškio". Bet kasgi tasai Vytautas A. Jonynas? (Nesumašykite su Vytautu K. Jonynu, dailininku.) Gal išžymus rašytojas, mokslininkas? Ne, tai -- kritikas, kontraktorius. Berods, bandė eiliuoti, berods... tiek ir tegalima pasakyti.. berods. Jūs gal ir nežinotumėt, kad yra pasaulyje toks Vytautas A. Jonynas, jeigu jis nebūtų kontraktorius ir žurnalams neužsakyty kritikų-recenzių, jeigu jis nebūtų tasai Mykoliukas - Mėšlavežys, kurį šlėkta pakviečia išklioti kaimyną ir už tai duoda dvi kapeikas.

Šiek tiek save gerbiąs rašeiva, paskaitęs "Aidų" viršelyje apie recenzijų užsakymą susigriebtų pagalvoti: kodėl mane kviečia išklioti, iš anksto parinkdami... kaip tam tinkamiausia? Juk daktaras Juozas Girnius, "Aidų" redaktorius kaip tik į mane kreipiasi ir, aš turiu atlikti uždavinių t.y. išklioti. Jėgu "Aidai" nori Vytautą Alantą išplūsti -- su vesti sąskaitas, tai man garbė ar ne garbė? Cia ir turime redaktoriaus ir recenzento tal-

Jonynas rašo: "... knyga išliks tik kaip tobulas dvasinio nuosmūčio dokumentas. Kaip liudijimas, prie kokios žmogiškos kapituliacijos gali prieiti, berods, net ir užsienyje aukštuosius mokslus baigęs rašytojas..." (V.A. Jonynas irgi užsienyje mokėsi -- pranašumas). V. Alantaitis, parašęs keliolika knygų, buvęs atsakingas redaktorius, kur kas pranašesnių kritikų įvertinimas, ūmai virsta "dvasi-

statyta įvairių laikotarpių dailininko kūrinių. Šiuo metu yra ruošiamas dail. Adomo Galdiko monografija ir iš būsimos parodos pelnas bus skiriamas jos išleidimui.

siduoda varomi į "savųjų" aptvėrimą tvarkymės visomis priemonėmis. Literatūroje, ypač išeivijoje, kritika, jei ji organizuota, gali atlikti smogiantį vaidmenį. (Čia ir aiškėja kritikų-recenzentų visumas, ypač "savųjų" stovykloje, kurios vėliavnešiu stovi "Aidai". Nors pats žurnalas ir nuobodus ir nevertai kai kurių ir "ne savųjų" laikomas rimtu -- "savųjų" sukurtas mitas.)

Literatūrą sutelkus "savųjų" interesams daug galima pasiekti. Kad ir Rašytojų draugijos premijas skiriant, kažin kokių būdu jury komisijose, kaip taisyklė, visada dominuoja "savieji". Tas pats Vytautas Alantaitis nusikalto "saviejiems" savo laiku iškėlęs premijos paskyrimą "savajam" -- Antanui Vaičiūlaičiui už kelių dešimtų puslapių drėgnai sentimentalių kėlonės išpūdžių, atmetant "ne savo" J. Jurgio Savickio vertingą veikalą "Žemė Dega".

Literatūros kūrybos labai būtina visu atvirumu pasisakyti ir liautis "savųjų" ir ne "savųjų" suktinį. Tai sukėlė rašytojų - kultūrininkų nepasitikėjimą, svarbiausia -- sunkiai besiverčianti literatūros kūryba nesulaikomai griauinama.

Ir "ne savieji" turi su teikti jėgas, pareigingiau atsikirsti ir kelti aikštėn "savųjų" užmačių ir tikslų egoistinį sektantizmą. V.V.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

• J. Kraivėnas. LIETUVIŲ KALBOS PRATIMAI. Septintam pradžios mokyklos skyriui. Antras pataisytas leidimas. 103 psl. Išeido JAV Lietuvių Bendruomenės švietimo Taryba 1971 m. Spaudė M. Morkūno spaustuvė Chicagoje.

• VARPAS. žurnalas tautos ir žmogaus laisvei, tautinei kultūrai ir lietuviybei. Nr. 10 1970-71 m. Leidžia Varpininkų filisterių draugija. Red. Antanas Kučys, 9032 Utica, Evergreen Park, Ill. 60642. 220 psl.

Adomas Galdikas.

V. Maželio nuotrauka

Kaip velionis dail. Adomas Galdikas buvo perėjęs įvairius ir skirtingus savo gyvenimo kelius, patyręs vargą ir laimėjimų, taip įvairi ir skirtinga yra jo kūryba įvairiais gyvenimo laikotarpiais.

Jis buvo nepaprastai pamėgęs gamtą, ypač lietuvišką ir sukuręs daugybę peizažų, atvaizdavęs Lietuvą visais metų laikais, sukuręs naujų ir didingų sodybų bei senų bakūžėlių, kaimo kapinaičių ir šalikėlių kryžių, bažnyčių ir bažnytėlių, ramių Lieuvos laukų ir padangių vaizdų ir, grąsinančiai skriejančių

ryba įrašė lietuvių dailininkų vardą į vakarų Europos meno pasaulį, 1931 m. suruošęs pirmą savo kūrinių parodą Paryžiuje. 1937 m. Paryžiuje jis gavo pirmąją premiją už paveikslą "Lietuva" ir aukso medalį už "Šarūno" dekoracijas. Jo kūrinių turi įsigiję daugelis didžiųjų valstybių savo muziejuose bei galerijose.

Dail. A. Galdikas buvo aukštai vertinamas garsųjų meno kritikų tiek realizmo tiek modernizmo kūriniuose. Apie realistinę kūrybą aiškiai pasisakė prancūzų kritikas Waldemar George:

ADOMAS GALDIKAS

Pavasaris (tempera)

JAUNIMO CENTRAS DIDELIŲ PASIKEITIMŲ IŠVAKARĖSE

Mislė. Kas dieną miega, naktį kalba, dainuoja, šoka? Atsakymas -- Chicago Jaunimo centras. Kas naktimis nemiega, o dienos metu dirba ir nieko neuždirba? Atsakymas -- Jaunimo centro direktorius kun. Jonas Borevičius, SJ. Kas viską atiduoda kitiems ir turi sukovę didelius namus? Atsakymas -- Chicago Jaunimo centras. Kas naktimis nemiega, o dienos metu dirba ir nieko neuždirba? Atsakymas -- Jaunimo centro direktorius kun. Jonas Borevičius, SJ. Kas viską atiduoda kitiems ir turi sukovę didelius namus? Atsakymas -- Chicago Jaunimo centras.

Atverskime dabar mūsų knygų kitą lapą ir klausime patys save, ką sakytumėme, jei neturėtume Jaunimo centro.

Kalbėtumėme, ginčytumėmės, kaltintumėme kad neturime idealistų, pasiaukojančių žmonių.

Ir taip būtų pasaka begalo. Ar mes daug ką nustojome, kad kiekvienas pagal savo išgalas atidavėme grūdėlį, iš jų supylėme aruodą ir pastatėme Jaunimo centrą. Ar išėjome ubagai pakluse kun. dr. Jono Kubiliaus ir vėl subėrę centelius įgalinę jo didį užsimojimą -- praplėsti esamas patalpas. Ar neturėtumėme didžiųjų, kad vėl atidarę pinigines prisidėjome prie darbų užbaigimo, kad vietoje mažų kalėdinių dovanėlių visi surėmėme. Čius nupirkome didelę kalėdinę dovaną.

Gruodžio 5 d., sekmadienį, 5 v. p.p. yra rengiamas tradicinis Jaunimo centro parengimas, kuris visados pateikia įdomią programą. Gautas pelnas yra skiriamas Jaunimo centro išlaikymui. Šiuo parengimu rū-

pinasi direktorius kun. Jonas Borevičius, SJ. Vakarų programa bus neilga. Ją praves jaunosios kartos atstovė, dailiojo žodžio menininkė Jūratė Jakšytė. Dainuos jaunoji solistė Audronė Simonaitytė. Tai daug žandanti, gabi dainos ir muzikos menininkė. Ji nustebino klausytojus pirmą kartą pasirodžiusi Adučių koncerte -- Svajonių vakare. Kaip muzikas Faustas Strolia rašė jau vien repertuaro pasirinkimu tas koncertas buvo unikumas. Nuopaprastesnių liaudies dainų ligi komplikuočių originalių kompozicijų (vien lietuvių kompozitorių!) Ir viskas taip svajingai, jaunai ir grakščiai.

Po to koncerto Audronė Simonaitytė pasirodė kelis kartus lietuviams ir amerikiečiams. Tad daugeliui Jaunimo centro rengiamame parengime ji bus nauja meninė staigmena. Jai akompanuos muzikas Alvydas Vasaitis.

Apie Jaunimo centro esamą padėtį naujus užsimojimus, užsiminsime kitą kartą. Gyvendami prieššventinėmis kalėdinėmis nuotaikomis, rūpindamiesi jaunimo ateitimi ir mūsų visuomeniniu bei kultūrinu gyvenimu, padėkime Jaunimo centro išsilaikymui atsilankydami į šį gražų, tradicinį vakarą. (Mažas baigminis patarimas: tegu mūsų žmonos tą sekmadienį pailsi ir nesivargina vakarui, nes vyrai džentelmenai jas kviečia į Jaunimo centro vakarienę. Po įdomios, trumpos meninės programos bus pateikti geri užkandžiai -- šilti valgiai.) (vk)

E. CHICAGO

PAVYKĖS LB POBŪVIS

LB East Chicagos apylinkės valdyba š. m. lapkričio 13 d. lietuvių parapijos salėje suruošė rudens vakarą-balių. Programą išpildė trečios kartos lietuvių, dvi sesutės Giedraitytė. Lietuviškų dainų pynei akomponavo jų tėvelis muzikas A. Giedraitis, o angliškai padainavo keletą dainų, pritariant gitaroms. Svečiai šiltai sutiko viešniais ir pasidžiaugė jaunųjų pastangomis neužmiršti lietuviškos dainos.

Po programos, šeimininkės patiekė gausią vakarienę. Šokiams grojo žinomas Ažuolo Stelmoko orkestras. Dalyvių buvo pilna mūsų salė. Valdybos pastangos davė gerus rezultatus.

PAMINĖTOS SUKAKTYS

Sekmadienį (lapkričio 21 d.), ALTos ir LB sutarimu paminėta Lietuvos kariuomenės atkūrimo 53-čios metinės ir prisimintas Simo Kudirkos vienerių metų tragiškas šuolis į laisvę.

Minėjimas pradėtas bažnyčios mišiomis, o užbaigtas salėje akademine dailimi.

Mišias lietuviškai atnašavo kun. Povilas Jakulevičius. Mišių metu solo giedojo solistė N. Aukštuolienė ir choras vadovaujamas muziko A. Giedraičio. Pamaldos buvo užbaigtos giesme "Marija, Marija..."

Salėje minėjimą pravedė ALTos skyriaus pirmininkas Albertas Vinickas. Invokaciją sukalbėjo kun. P. Jakulevičius. Tylos minute pagerbti kritusieji už laisvę. Turiningą paskaitą skaitė karininkas Zigmantas Moliejus. Prelegentas savo žodyje išryškino kariuomenės įnašą į tautos kultūrinę vertybių kūrimą ir pastangas užtikrinti pastovų valstybinį gyvenimą. Simo Kudirkos bandymas išstruktūrizuoti laisvę irgi yra tam tikra tauta tu idealų, kuriais gyvenimo nepriklausomos Lietuvos kariuomenė ir visos jaunimas. Tebūnie visiems lietuviams Simas Kudirka pavyzdžiu, kaip reikia kovoti dėl laisvės.

Meninę dalį išpildė mūsų jaunosios pajėgos: Aldona Indreikaitė išraiškiai paskaitė ištrauką iš J. Gliados "Simo", o Eglė Juodvalkytė jautriai padėklavo iš Partizanų dainų -- "Sniokščia sriaunos upės" ir B. Brazdžionio -- "Pasmertktojo mirti paskutinis žodis". Dalyviai buvo sujaudinti jautrių žodžių.

A. Vinickas perskaitė rezoliuciją, skirtą Indianos senatoriams, kurioje prašoma atkreipti prezidento dėmesį į Simo Kudirkos bylą. Minėjimas baigtas tautos himnu. Dalyvių buvo gausu, kaip reta mūsų kolonijoje. Minėjimas netruko nė valandos, bet buvo turinngas ir gerai pravestas.

SUSIRINKIMAS

ALT S-gos East Chicagos skyriaus visuotinis narių susirinkimas šaukiamas š.

AKADEMIJA SIMUI KUDIRKAI PAGERBTI NEW YORKE

Iškilmingai ir jautriai praėjo susikaupimo akademija prisimenant nuo Simo Kudirkos tragiškų įvykių metines š. m. lapkričio 20 d., Richmond Hill mokyklos salėje, N.Y. dalyvaujant virš 600 žmonių. Uždangai pakilus, muzika grojo "Tykiai tykiai Nemunėlis teka" ir apie įvykį prasmingą įžangos žodį tarė Paulius Jurkus, kviesdamas visus kartu prisiminti kai kurias mums labai reikšmingas datas:

"Lapkričio 23 Simas Kudirka ieškojo laisvės Amerikos pakrančių sargybos laive. Po 3 valandų desperatiško maldavimo ir pasipriešinimo buvo išduotas, sumuštas, surištas ir išgabentas į Sovietų laivą. Lapkr. 24 d. žinia pasiekė New Yorką ir VLIKas pasiuntė telegramą prezidentui Nixonui. Gruodžio 7 d. Baltieji Rūmai paskelbė, kad incidentas įvykęs dėl nepakankamo susipratimo ir komunikacijos stokos".

Jis išminėjo visas datas, liečiančias tą įvykį ir JAV spaudą, kurios iškarpa atėjo vien į Darbininko redakciją apie 600. Plačiau apie šį tragišką įvykį pasisakyti buvo pakviesta daugiausia New York'e tuo reikalu pasidarbavusi jaunimo atstovė Dainė Kezienė, kuri paskaitė mūsų visų pergyvenimus Simo tragiško momento laike ir nurodė, jog tai įvykis, kuris nesibaigia su jo mirtimi.

"Išdavimas visais amžiais drasko širdį tiems, kurie širdį turi. Dar mokykloje mus mokė kaip prieš porą tūkstančių metų buvo išduotas kančias didžiausias pasaulio Mokytojas, ir kai jį vedė kančios keliu, aplink stovėjusios moterys verkė. Verksmu tegalėjo savo širdį parodyti.

Kai mus pasiekė žinia apie išdavimą žmogaus, kuris siekė laisvės, mūsų širdys taip pat verkė. Jis buvo toks artimas mums. Jis buvo jaunas -- 32 metų. Jis tikėjosi laisvės, kokia mes naudojames. Ir kai jis buvo išduotas Amerikos pareigūnų, mūsų širdys verkė ne tik dėl Kudirkos, bet ir dėl Amerikos. Ir mes išėjome į gatves, į televizijas -- išėjome jauni, išėjome motinos su vaikais. Mes negalėjome girdėti tų, kurie skubėjo dėkoti už pažadą, kad "daugiau taip nebus". Mes norėjome ir reikalavome, kad mūsų vyriausybė imtųsi žygių grąžinti Kudirkai ir jo šeimai laisvę.

Mes jautėmės, kad esame dalis jaunosios Amerikos. Supratome, kad ji gali padaryti klaidą. Bet mes norėjome, kad klaidas ir skriaudas asmeniui atitaisyti, ir Amerikos veidas išliktų nesuteptas.

Tai buvo mūsų pirmi pergyvenimai ir reaguojimai. Iš naujo pergyvenimus pažadino Simo Kudirkos teismas 1971

m. gruodžio 18 d. (šeštadienį), 6 val. vak. mažojoje lietuvių parapijos salėje (3903 Fir St.).

Darbotvarkėje, be kitų reikalų, numatyta valdybos bei revizijos komisijos pranešimai ir naujų vykdomųjų organų rinkimai.

Po susirinkimo bus kavutė.

Visi nariai prašomi šiam susirinkime dalyvauti.

ALT S-gos East Chicagos skyriaus š. m. gruodžio 4 d. numatytas kultūrinis su- batvakaris, dėl susidėjusių aplinkybių, neįvyks. (aj)

Vilniuje. Iš Kudirkos kalbos teisme mes arčiau pažinome jo dvasią. Ir jis mums darė dar artimesnis ir patrauklesnis. Šeši mėnesiai kalėjimo vienuotėje -- sakė jis -- buvo užtenkamas laikas man viską permąstyti, ir jei mane kaltina teisme tėvynės išdavimu, tai aš nesu kaltas. "Aš nelaikau savęs kaltu, nes aš neišdaviau savo tėvynės Lietuvos"... "Tarptautinės teisės požiūriu -- aš nesu nusikaltėlis. Mano apsisprendimas vykti užsienin neprieštarauja Jungtinių Tautų deklaracijai apie žmogaus teises nei Sovietų konstitucijai. Tačiau aš žinau gerai, kad mano likimas jau yra nuspręstas saugumo organų".

Ir paskutinis jo reikalavimas ar prašymas: "aš prašau suteikti mano tėvynei Lietuvai nepriklausomybę".

Kitados valdytojas Pilotas teismui klausė: kas yra tiesa? Vilniaus teismas Kudirką klausė kas yra nepriklausomybė. Ir Kudirka atsakė, Atsakė taip, kad jis mūsų galvojimui buvo artimas, nes jis nepriklausomybę suprato tokią, kokia mes naudojames.

Dar daugiau, Kudirka teisme buvo gundomas kalbėti prieš Ameriką, kuri jį išdavė. Gundy-mui nepasidavė. Piktų žodžių prieš Ameriką neištarė. Tiesą sakant: "Eiliniai amerikiečiai mane priėmė gerai. Matydami, kad man šalta, jie man davė šiltus drabužius, o rusų jūrininkai mane mušė". Tuose Kudirkos žodžiuose išskaitome dabartinio Lietuvos jaunimo dvasią: nors kaip jis ten yra nusivylęs Vakarų veiksmams, bet jis nekeltia balsą prieš Vakarus, nes jaučiasi pats esąs Vakarų, ne Rytų dalis.

Metų sukaktyje mes didžiujame tuo mums artimu Kudirka. Mes vėl išsime su vaikais į gatves, reikalaujame Kudirkai ir jo šeimai laisvės.

Mes žinom, kad tuo reikalavimu mes ginam ne tik Kudirką.

Mes giname ir savo vaikus, kad jie išmokyti mylėti laisvę ir suaugti su tais, kurie į laisvę veržiasi, dėl laisvės kenčia. Mes giname ir savo Ameriką, kad jos Laisvės Švyturys nebūtų pri- temdytas.

Toks yra mūsų kelias -- kelias mūsų kaip lietuvių, kaip amerikiečių, kaip žmonių kelias.

Aktorius Vitalis Žukauskas paskaitė apie Simą sukurtus eilė-raščius Romo Kisieliaus ir Birutės Kemežaitės.

Po to, P. Jurkus priminė Simo mirties 10 metų kalėti baigdamas žodžiais: "Šioje metinėje sukaktyje ir kyla prieš akis paveikslai ne išdavių ar kankintųjų, bet kankinių kovotojų laisvės siekimas ir auka dėl jos.

Jų laisvės siekimas nesibijant jokios asmeninės aukos skatina mus susimąstyti: kiek mes esame laimingi, galėdami laisvę naudotis, kiek mes esame skolingi tiems kankiniams bei kovotojams ir kiek įpareigoti kelti balsą už laisvę Lietuvos žmonėms, už laisvę visom tautom -- kad visur galėtų skambėti jų laisvės ir nepriklausomybės giesmės, kaip jos laisvai skamba šiame krašte" -- baigė Simo Kudirkos prisiminimo akademiją P. Jurkus.

Po akademijos buvo koncertas, kurio programą atliko kanadiečiai solistė Gina Čapkauskienė ir Montrealio Aušros Vartų vyrų oktetas, vadovaujamas muz. Madelein Roch. Solistė New York'e buvo girdoma pirmą kartą ir savo stiprių balsu bei laisva vaidyba ypač dainuojant operų arijas buvo labai šiltai publikos sutikta.

Programos pranešėja buvo Rasa Navickaitė. Aplanai, viskas buvo gerai organizuota ir publikai paliko malonų įspūdį. Visa tai organizavo Darbininko redakcija. (eč)

Skaitykit ir platinkit
DIRVĄ

DIRVAI REIKIA 500 PRENUMERATORIŲ!

DIRVA

6907 Superior Ave.
Cleveland, Ohio 44103

Ieškome 500 naujų prenumeratorių! Šia proga naujiems skaitytojams Dirvos metinė prenumerata pirmaisiais metais \$10.00, studentams, gyvenantiems prie universitetų -- \$6.50.

Siunčiu dol. ir prašau Dirvą siuntinėti 1 metus šioms naujiems skaitytojams:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojo pavardė ir vardas

Adresas

P. S. Asmuo, suradęs du naujus prenumeratorius ir atsiuntęs pinigų, gauna dovanų knygą.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

Viešėdami Chicagoje aplankykite

MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

PARAMA

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUSAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĖ — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• **Baliui Gaidžiūnui**, buv. Dirvos redaktoriui, lapkričio 25 d. sukako 60 metų amžiaus.

Nepr. Lietuvoje, studijuodamas žemės ūkio Akademijoje, aktyviai reiškėsi Jaunosios Lietuvos korporacijoje, jai pirmininkaudamas. Gavęs diplomuoto agronomo ekonomisto vardą, daugiausiai gilinosi į žemės ūkio politikos ir žemės ūkio spaudos klausimus ir dirbo žemės ūkio Rūmuose.

Rusams užėmus Lietuvą, organizavo pagrindinio veiklą. Vokiečių okupacijos metu buvo VLIKo organizatorius ir jo vicepirmininkas. Vokiečių areštuotas už politinę veiklą, buvo kalintas įvairiuose Vokietijos kalėjimuose.

Atvykęs 1949 m. į JAV, apsigyveno Clevelande ir pradėjo dirbti Dirvos redakcijoje. Iki 1962 m. buvo redaktoriumi.

Jis yra išleides keletą poezijos rinkinių ir atsiminimų knygų.

Šiuo metu suaktyvininkas Balys Gaidžiūnas Clevelande turi stambią prekybos įstaigą — Patria.

• **ALT S-gos Clevelando skyrius**, pildydamas a. a. K. S. Karpiaus, skyriaus garbės pirmininko, priešmirtinį pageidavimą, vietoj gėlių jo laidotuviuose, atsiuntė Dirvai paremti auką 20 dol. Už auką skyriui nuoširdžiai dėkojame.

DIRVOS NOVELĖS PREMIJOS ĮTEIKIMAS

Dirvos šių metų novelės konkurso premija 500 dol. bus įteikta laureatei rašytojai — skautininkei Aurelijai Balašaitienei š. m. gruodžio 19 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Čiurlionio ansamblio namuose, Clevelando skautininkių draugovės ruošiamame laureatės pagerbime.

Skautininkė prof. Aldona Augustinavičienė Clevelando visuomenei pristatys laureatę ir kalbės apie lietuvių literatūrą tremtyje. Šios kasmetinės Dirvos novelės premijos mecenas yra chigagietis Simas Kašėlonis.

Clevelando lietuvių visuomenė maloniai kviečiama į šią kultūrinę sekmadienio popietę atsilankyti.

* **DANUTĖ IR JONAS DUNDURAI**, lapkričio 27 d. susilaukė pirmagimio sūnaus.

* **ARENOJE** šį ketvirtadienį, gruodžio 2 d. įvyks sensacingos imtynės tarp Waldo von Erich ir Johny Powers. Bilietai nuo 3 iki 2 dol. gaunami Arenoje ir Richman's krautuvėje miestė.

* **LB CLEVELANDO APYLINKĖS VALDYBA** pasiskirstė pareigomis sekanciai: J. Malskis — pirm. (17904 Ingleside, Cleveland, Ohio 44119, 486-9165), B. Gražulis — vicepirmininkas ir kultūrinių reikalų bei parengimų vadovas, 741-1782), A. Babickienė — sekretorius, P. Bielinis — išdininkas, St. Lazdinis — narys socialiniams ir ekonominiams reikalams, Pr. Karalius — švietimo reikalų vadovas, T. Neimanaitė — jaunimo reikalų vadovė.

• **Apdraudus reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.**

• **Gyvybės, sveikatos ir pensijų draudimo, o taip pat akcijų — investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Giedraitį, tel. 944-6835.**

* **PARDUODAMI** lietuviški tautiniai rūbai mergaitėi ir jaunuoliui. Skambinti 481-8950.

NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMAS

Kviečiame visus Clevelando ir apylinkių lietuvius sutikti Naujus Metus Šv. Jurgio parapijos salėje. Gros geras orkestras. Bus trumpa, bet nuotaikinga programa. Puikūs pietūs su gėrimais. Jūsų visų gera nuotaka. Mašinas saugos policija.

Stalus po 10 žmonių prašome užsisakyti pas valdybos narius. Visas malonumas tik 10 dolerių.

Lauksime visų.

LB Clevelando
Apylinkės valdyba

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

GRUODŽIO 4 D. Akademinio Skautų Sąjūdžio, Clevelando skyriaus, metinė šventė.

GRUODŽIO 12 D. Naujosios Parapijos salėje 1941 m. sukilimo minėjimas.

GRUODŽIO 19 D. Dirvos novelės premijos įteikimas laureatei A. Balašaitienei. Kalbės prof. A. Augustinavičienė. Pagerbimą rengia Clevelando skautininkių draugovė Čiurlionio ansamblio namuose 4 val. p.p.

GRUODŽIO 19 D. 12 v. Šv. Jurgio parapijos salėje Clevelando šaulių kuopa ruošia pasikaitą apie vėžį ir rtkymą.

GRUODŽIO 31 D. Naujų Metų sutikimas Šv. Jurgio parapijos salėje. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

SAUSIO 15 D. Hamiltono "Aukuro" vaidinimas. Rengia Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos tėvų komitetas.

SAUSIO 22 D. Čiurlionio ansamblio pagerbimo balius — koncertas.

VASARIO 5 D. Tradicinis užgavėnių blynų balius Šv. Jurgio Parapijos salėje. Rengia Plėnų Tunto Skautų Tėvų Komitetas.

VASARIO 13 D. Lietuvos Nepriklausomybės atstatymo 54 m. sukakties minėjimas. Rengia ALT Clevelando skyrius.

KOVO 5 D. Grandinėls koncertas.

KOVO 11 D. Kaziuko mugė Naujosios parapijos salėje.

REIKALINGAS namo prižiūrėtojas dėl 18-kos butų. Dėl sąlygų rašyti arba skambinti:

Jonas Šturas, 12015 Clifton, Lakewood, Ohio 44107, telefonas (216) 521-8511. (88-89)

M A L E

WANTED AT ONCE
STAMPING PRODUCTION FOREMAN
We are look for a man with experience in Sheetmetal Stamping Production. Must be self motivated with the ability to get along with all levels of personnel.

PLANT ENGINEERS
With experience in automotive industries, including layouts, mechanicals & electrical skills
JOURNEYMAN
DIE MAKERS

With automotive die experience. Salary to commensurate with experience & ability. Liberal fringe benefits.
Apply call or send resume to Personnel Dept., AMERICAN MOTORS JEEP CORP., 940 N. Cove Blvd., Toledo, Ohio 43610.

An Equal Opportunity Employer

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Detroito suruošto lietuvių rašytojo pagerbimo akademijos prezidiumas, Kairėje kalba poetas Stasys Santvaras. Prie stalo: kleb. kun. K. Simaitis, dr. A. Nasvytis, vysk. V. Brizgys, poetė Marija Sims, LRD pirm. kun. L. Andriekus, prof. J. Pikūnas, inž. V. Volertas, K. Veikutis ir V. Tamošiūnas. Apačioje dalis svečių.

RAŠYTOJO PAGERBIMAS DETROITE

Lapkričio 7 d. atvykusiems į Šv. Antano bažnyčią, kai kuriems žmonėms buvo staigmena: Šv. Mišias atnašavo vysk. Vincentas Brizgys, jam asistavo kun. Leonardas Andriekus OFM ir parapijos klebonas kun. Kazimieras Simaitis.

Vyskupui Brizgiui savo pamoksle paaiškinus, kad tą dieną Detroito yra pagerbiamas lietuvis rašytojas, nežinantiems pasidarė aišku, kodėl yra laikomos šios iškilmingos Šv. Mišios.

Po pamaldų rašytojui pagerbti akademija įvyko Lietuvių Namuose. Atidarė Detroito kultūros klubo pirm. Antanas Musteikis. Sukvietus garbės prezidiumą, buvo pagerbti mirę, žuvę ir persekiojami dėl lietuviybės rašytojai. Invokaciją sukalbėjo kun. K. Simaitis ir Amerikos himną giedojo Pranas Zaranka. Jam akompanavo Rimas Kasputis.

Akademijos atidaromąją kalbą pasakė LB cv pirmininkas Vytautas Volertas, o po to rašytojas poetas Stasys Santvaras skaitė rašytojus liečiančią paskaitą. Jam baigus, sveikinimo žodį tarė PLB kultūros tarybos pirmininkas A. Nasvytis. Po jo žodžio JAV LB pirmininkas Vyt. Volertas įteikė rašytojų sąjungos pirmininkui kun. L. Andriekui aktą.

Akademijos programos vedėja Stefa Kaunelienė pristatė ir supažindino svečius su poetu kun. L. Andriekumi, kuris šioje rašytojams pagerbti akademijoje tarė žodį, pareiškdamas, kad rašytojas yra visų brolis ir sesuo. Jis nemurma ir neišmetinėja, kad neper-

kamos jo parašytos knygos. Jį Visagalis pašaukė savo uždaviniui ir jis savo pašaukimą vykdė. -- Būkite lietuvių knygos atgaivintojai! Skaitykite lietuviškas knygas ir ryšys tarp skaitytojų ir rašytojų sustiprės!

Prof. Justinas Pikūnas sveikino ir žodį tarė katalikų ateitininkų federacijos vardu. Kalbėjusiems ir sveikintiems kultūros klubo vardu padėkojo S. Kaunelienė. Akademiją baigus visi sugiedojo Lietuvos himną.

Po mažos pertraukos prasidėjo literatūrinė popietė. Pirmasis savo kūrinius skaitė poetas kun. L. Andriekus.

Antruoju buvo rašytojas Vytautas Alantas. Jis patiekė iš savo romano Šventaragis ištrauką.

Po to, savo kūrinius skaitė poetai Stasys Santvaras ir Marija Sims. Akademijoje dalyvavo 130 žmonių. Turėta rašytojų svečių: Aureliją Balašaitienę iš Clevelando ir Balį Gražulį iš Flint. Visi rašytojai avykę į šią akademiją buvo papuošti gėlėmis.

Akademiją suruošė Detroito kultūros klubas kuriam pirmininkauja Antanas Musteikis. Tai jau trečioji pagerbimo akademija. Buvo pagerbti ūkininkai, mokytojai ir dabar rašytojai.

• **Kalėdų giesmių bei pročių šventėje** gruodžio 12 d. didžiojoje Cobo Hall salėje, programą išpildys pavergtų tautų meninės jėgos. Lietuvius atstovaus Valės Tautkevičienės vadovaujamas Windsorio lietuvių kvartetas "Aušra". Kvartetą sudaro: Nijolė Giedriūnaitė, Aldona Tautkevičiūtė, Rūta Čerskutė ir Dana Kozulytė. Akordeonistas Andrius Čerskus. Su Lietuvių Kalėdų papročiais supažindins Robertas Selenis. Programos koordinatore Virginija Giedriūnaitė. Lietuvių programą prasidės 2:30 val.

Įėjimas visiems laisvas. Jokių rinkliavų nebus, šventę ruošia ir visas išlaidas apmoka Detroito miesto Parks and Recreation departamentas.

• **Lietuvių Fondui** Detroito jau priklauso 215 narių ir surinkta \$44,112.00. Paskutiniu metu su \$100 nariais įstojo: Stasė Užupytė-Bublienė, a. a. Juozo Barčo atminimo įnašas, Konstantino Kundroto atminimo įnašas.

Senosios kartos lietuvis Jonas Brazauskas įmokėjo \$100 ir savo įnašą padidino iki \$400.00. A. a. Marijos Bukauskienės atminimo įnašas padidintas iki \$140.

• **Detroito šauliai** jau užpildo žemės plotą prie Dainavos ir pavasarį pradės ruošti stovyklą. Šios stovyklos įruošimui turime jau ir pirmus aukotojus: Mykolas Vitkus \$1,000.00, Marija ir Juozas Kinčiai \$100.00, Vincas Rinkevičius \$100.00, Jonas Acus \$100.00 ir Antanas Grinius \$100.00.

Aukos priimamos ir toliau ir jas prašoma siųsti: Mykolui Vitkui, 325 W. Grand Blvd., Detroit, Mich. 48216 arba Petriui Bludžiui, 821 Crawford, Detroit Mich. 48209.

• **Dainavos stovyklos** balius lapkričio 13 d., Mercy kolegijos patalpose praėjo su pasisekimu, sutraukęs 250 svečių. Meninę programą išpildė sol. Vacys Verikaitis, o jam akomponavo Jonas Govidas. Abu yra iš Toronto. Šokiams grojo atgaivintas Vytauto Petrauskio orkestras "Atžalynas". Baliaus programą pravedė Jonas Urbonas.

A. Grinius

WANTED AT ONCE
1ST CLASS
EXPERIENCE
DIE MAKERS
For Carbide Cold Heading Dies. Must have job shop experience. Be able to set up work from Blue Print & Close Tolerance. Full & or part time. East Side.
883-6628 (89-95)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMAN
OR
1ST CLASS SKILLED
PLASTIC MOLD MAKERS
AND
MACHINISTS

For a tooling department and machine shop. The largest injection molding company in the Southeast. Wages commensurate with experience and ability. Excellent working conditions in a new facility in middle Tennessee. An outstanding opportunity with an outstanding.

APPLY OR WRITE TO
PERSONNEL DIRECTOR
KUSAN INC.
666 MASSMAN DRIVE
NASHVILLE, TENN.
An Equal Opportunity Employer (89-95)

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

Lietuvių Meno Ansamblis DAINAVA
mini savo veiklos 25-ių metų sukaktį ir stato OPERETĘ
SIDABRINĖ DIENA
su simfoniniu orkestru
Libretas — Anatolijaus KAIRIO Muzika — Broniaus BUDRIŪNO
Dirigentas PETRAS ARMONAS

VIETA
Marijos Aukšt. Mokyklos Auditorija
California ir 67 gatvių kampas

BILIETAI
"MARGINIŲ" krautuvėje, 2511 W. 69 St.
Tel. PR 8-4585

KAINOS
\$8, \$7, \$6, \$5, \$4, \$3.

SOLISTAI
Dalia Kučėnienė Algis Grigas
Roma Mastienė Vytautas Radys
Margarita Momkienė Julius Saurimas
Janina Šalnienė Antanas Gelažius — aktorius

Režisūra — Zita Kevelaitė-Visockienė.
Dekoracijos — Jurgis Daugvila.
Šokių choreografija — Leokadija Braždienė
Chormeisteris — Alfinsas Gečas
Akompaniatorė — Marija Modeikaitė-Kutz.

LAIKAS
1971 metais
gruodžio 11 d., 8 val. vak. (šeštadienį)
gruodžio 12 d., 2:30 val. po pietų (sekmadienį)

Toliau gyvenantieji bilietų gali įsigyti, pasiuntę paštą čekį ar Money orderį, nurodant dieną ir kainą, šiuo adresu:
"DAINAVA", 7217 So. Fairfield Ave., Chicago, Ill. 60629.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Juzė Daužvardienė, mirusio Lietuvos gen. konsulo dr. P. Daužvardžio našlė, JAV Valstybės Departamentas pripažino Lietuvos Respublikos Generaliniu Garbės konsulu Chicagoje ir apie tai lietuviams šį svarbų pranešimą oficialiu raštu padarė Valstybės Departamento protokolo šefo asistentas Hampton Davis.

• ALT S-gos Baltimorės skyrius, pagerbdamas Didžiojo Tautininko K. S. Karpius atminimą, vietoje gėlių ant jo kapo atsiuntė 10 dol. Dirvai paremti, kartu reiškiant užuojautą velionio giminėms.

Už auką Dirva nuoširdžiai dėkoja.

• Pranas Turūta, gyv. Grand Rapids, siųsdamas 5 dol. Dirvai paremti auką, rašo, kad brangindamas lietuvišką spaudą, o ypač Dirvą, siunčia šią kuklią auką.

Taip pat jis pridėjo ir pensininkės Liudos Raubienės auką 5 dol.

P. Turūtai ir L. Raubienėi už aukas nuoširdžiai dėkojame.

• Lietuviai respublikonai, susiorganizavę Cicero, Ill., išsirinko komitetą, kuris lapkr. 17 d. pasiskirstė pareigomis: pirm. John F. Kimbark, vykd. vicepirm. Jurgis J. Breivė, vicepirm. ninkai Edvardas Šiumanas, Viktoras Motušis, Anatolijus Milūnas, Gvidas Valen-

tinas, sekretoriais Genė Valentinas ir Jonas Vasaitis, išd. Stasys Barkauskas ir Pranas Kašuba, koresp. Stasys Paulauskas ir Kazys P. Deveikis, kand. A. Brusokas.

VALENTINO GUSTAINIO MINĖJIMAS CHICAGOJE

1971 m. spalio 10 d. Okupuotoje Lietuvoje, įžengęs į 76-sius amžiaus metus, mirė Valentinas Gustainis, vienas iš LST Korporacijos steigėjų (1922), jos ideologas, įstatų ir pirmosios deklaracijos autorius, publicistas, politikas ir ilgametis redaktorius Lietuvos Telegramų Agentūros Elta direktorius, iškilus tautinės srovės visuomenininkas, Sibiro kankinys.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba, sąryšyje su Filisterio Valentino Gustainio mirtimi, skelbia visiems korporantams gedulo savaitę, nuo š. m. lapkričio 29 d. iki gruodžio 5 d. Vyriausioji Valdyba skatina visus neolituanus arčiau susipažinti su Velionio Valentino nueituoju keliu, jo puoselėtomis mintimis ir nuveiktais darbais. Sveikintina, kad atskirų vietovių Korp! Valdybos surengtų išskirtinas sueigas Velionį prisiminti ir jo atminimą pagerbti, ryžtantis toliau tęsti jo darbus Pro Patria.

Vyriausioji Valdyba tokį Fil. Valentino Gustainio minėjimą rengia Chicagoje,

1971 m. gruodžio 5 d., į kurį kviečia atsilankyti Velionio artimuosius ir chicagiškius neolituanus, lygiai maloniai šioje sueigoje laukiami kologos, gyvenantieji toliau nuo Chicago.

MINEJIMO PROGRAMA

1971 m. gruodžio 5 d. (sekmadienį), 8 val. ryto Pamaldos už Velionio Valentino Gustainio Vėlę, Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Pamaldose dalyvauja Korp! vėliava ir visi neolituanai. Tą pačią dieną, 3 val. p. p. Lietuvių Tautiniuose Namuose (6422 So. Kedzie Ave.) šaukiama Valentinui Gustainiui paminėti Korporacijos sueiga. Jos dienvartarkėje: Paskaita: Valentinas Gustainis. Jo asmens ir rašto bruožai (Fil. M. Valiukėnas). Valentinas Gustainis, Standarizuotas žmogus; dalį jo straipsnio iš 1935 Vairo, skaito senj. A. Pavilčiūtė. Atsiminimai iš bendrų dienų ir darbų su V. Gustainiu (Fil. K. Kasakaitis). Valentino Gustainio kalba, perteikiama iš magnetofono juostos. Meninė valandėlė — Fil. Ž. Modestienė ir Senj. D. Vaitkevičiūtė.

Korp! Neo-Lithuania Vyr. Valdyba

NOMINACIJOS Į SLA PILD. TARYBĄ

Pradedant š. m. gruodžio 1 d. ir baigiant gruodžio 31 d. vyksta SLA Pildomosios

Tarybos narių nominacijos. Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai nominuoja kandidatus į prezidentus, viceprezidentus, sekretorius, išdininkus, daktarus kvotėjus ir po du į išdo globėjus.

Trys kandidatai, gavę daugiausia balsų nominacijose, bet nemažiau 3% visų nominacijos balsų, bus įra-

šyti į balotą visuotiniam balsavimui ateinančio kovo mėnesį.

Kandidatais galima išstatyti SLA narius, kurie priklauso prie organizacijos bent penkis metus prieš rinkimus ir kurie yra Amerikos ar Kanados piliečiai. Nominacijos atliekamos kuopos susirinkime.

A.L.T. S-gos ir Korp! Neo-Lithuania nariui

A. A.

ANTANUI VILĖNIŠKIUI

mirus, žmoną ONUTĘ ir gimines bei artimuosius liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia

A. L. T. S-gos Bostono Skyrius

Kolegai

ANTANUI VILĖNIŠKIUI

mirus, žmonai ONUTEI, giminėms ir artimiesiems širdingiausiai užuojautą reiškia

Nora, Gerimantas ir Aleksandras Griauzdės

Boston, Mass.

Korp! Neo-Lithuania Chicagoje L.

T. Akademiniam Sambūriui Chicagoje, mano draugams ir pažįstamiems, pareiškusiems man užuojautą dėl brolio

JONO

mirties Lietuvoje, reiškiu nuoširdžią padėką.

Stasys Švedas

Mielam prieteliui

STASIUI VIRPŠAI,

jo brangiam tėvui okupuotoje Lietuvoje mirus, liūdėdami drauge gilią užuojautą reiškia

Valerija ir Mečys Šimkai
ir
Placida Balšaitytė

Sūnus Juozas Saladžius ir duktė dr. Danutė Kasaitienė prie a.a. Bronės Saladžiuvienės karsto.

Reiškiamo gilią padėką Lietuvos Šaulių Sąjungai Tremtyje, L. D. Kuni-gaikštienės Birutės Draugijos narėms ir visiems nuoširdiems draugams ir pažįstamiems už užuojautas, mums netekus Mylimos Motinos

A. A.

BRONĖS SALADŽIUVIENĖS.

Dėkojame už šv. Mišių aukas, gėles bei Jos atminimui skirtas aukas Lietuvių Fondui. Mūsų nuoširdi padėka jautrius atsisveikinimo žodžius tarusiems pulk. R. Liormanui ir L.V.S. Ramovės Rochesterio skyriaus pirmininkui V. Vitkui, solistei p. B. Čypienei ir visiems, dalyvavusiems laidotuvėse, visiems, besidalinantiems mūsų liūdesiu.

Duktė, sūnus,
marčios, žentas, anūkai

Mūsų Filisteriui

ANTANUI VILĖNIŠKIUI

mirus, jo žmoną ONUTĘ, gimines ir artimuosius nuoširdžiai užjaučia ir

skausmu dalinasi

LST Korp! Neo-Lithuania
Bostono Valdyba

P A D Ė K A

A + A

KATARINAI MASIULIENEI

atsiskirus iš gyvųjų tarpo, nuoširdžiai dėkojame visiems užjautusiems mus liūdesio valandoje.

Ačiū už užprašytas Mišias už jos sielą ir prisidėjusiems jos įamžinimui šv. Onos bažnyčioje Beverly Shores.

Dėkojame dr. J. Valantiejui už nuoširdų rūpestį Jos ligos metu. Kunigui I. Urbonui už maldas lydintį į kapines.

Visiems širdingas ir gilus ačiū!

Sūnūs:

Visvaldas, Edvilas ir Mindaugas
Masiuliai

Seserys:

Teofilė, Kazytė, Alytė ir Bronytė
Gustaitytės